

MASARYKOVA UNIVERZITA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ

Katedra politologie

**Politický a stranický systém Andalusie a volby v
letech 2008-2012**

Bakalářská práce

Monika Dvořáková

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Šedo, Ph.D.

UČO: 363969

Obor: Politologie

Imatrikulační ročník: 2009

Brno, jaro 2012

Prohlášení o autorství práce

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Politický a stranický systém Andalusie a volby 2008-2012* vypracovala samostatně za použití svých znalostí a použitím zdrojů uvedených v seznamu literatury.

V Brně, 2012

Monika Dvořáková

Poděkování

Na tomto místě bych především ráda poděkovala panu Mgr. Jakobovi Šedovi, Ph.D. za jeho přístup, příjemnou spolupráci a cenné rady v rámci konzultací. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, přátelům a spolubydlícím za jejich trpělivost a podporu.

Obsah:

1. Úvod.....	5
1.1.Cíle práce.....	6
2. Politický systém	7
2.1. Od centrálního státu k autonomiím	7
2.2. Institucionální struktura regionu	10
3. Stranický systém.....	14
<i>Strana Andalusie (Partido Andalucista)</i>	15
Strany levicového stranického spektra:.....	17
<i>Španělská socialistická dělnická strana Andalusie (Partido socialista obrero español - Andalusía)</i>	17
<i>Jednota, pokrok a demokracie (Unión, progreso y democracia)</i>	19
Strany pravicového stranického spektra:.....	20
<i>Lidová strana Andalusie (Partido popular - Andalusía)</i>	20
4. Volby.....	21
4.1. Parlamentní volby 2008	24
4.2. Autonomní volby 2008.....	25
4.3. Volby do Evropského parlamentu 2009.....	26
4.4. Parlamentní volby 2011	29
4.5. Autonomní volby 2012.....	33
5. Závěr.....	35
6. Použitá literatura a zdroje.....	36
6.1. Knihy	36
6.2. Odborné články	37
6.3. Datové a internetové zdroje.....	38
7. Seznam zkratk	40
8. Přílohy	42

Počet znaků práce: 71 217

1. Úvod

Za vlády Francisca Franca v letech 1939 – 1975 se Španělsko nalézalo v rukou autoritářského režimu a centralizované vlády. Ta se snažila o potlačení veškerých prvků regionalismu, který rostl společně s nacionalismem některých oblastí, jako byly například Katalánsko nebo Baskicko. Francova smrt a následný posun Španělska k demokratizaci byly výzvou pro jednotlivé regiony. Tlakem, který na vládu vytvořily regiony při vzniku Ústavy z roku 1978, bylo dosaženo změn v samosprávě a místní správě. Ústavně Španělsko funguje na decentralizované bázi. Stát je rozdělen do 17 autonomních oblastí¹ a dvou autonomních měst – Ceuta a Melilla. Ústavní formulace o autonomii pro „národnosti a regiony“ byla kompromisem mezi požadavky na plné národní sebeurčení menšin a koncepcí jednotného španělského národa se zcela nedělitelnou mocí (Kunc 2000: 154). Fenoménem je ve španělské decentralizaci beze sporu historický nacionalismus. Ten odlišuje ty regiony, které mají kolektivní identitu, jazyk anebo kulturu odlišnou od ostatních regionů ve Španělsku. Tento pojem rozděluje autonomní oblasti na historické regiony a regiony. Autonomní komunity, které získaly status historického regionu, jsou Andalusie (1981 a 2007)², Aragonie (1996 a 2007), Baleárské ostrovy (1983 a 2007), Kanárské ostrovy (1996), Katalánsko (1979 a 2006), Valencie (2006), Galicie (1981) a Baskicko (1979). Díky přítomnosti regionálních stran byly ustaveny i rozdílné regionální stranické systémy, ve kterých se utkávají politické strany působící na celonárodní úrovni se stranami regionální úrovně. Jde tedy převážně o konflikt národního státu (centra) a některých regionů (periferií). Víceúrovňové uspořádání Španělska patří mezi méně probádané oblasti politologického výzkumu, obzvláště co se týče institucionálního a stranického systému v jednotlivých regionech, z nichž zatím největší

---

¹ Andalusie, Aragonie, Asturie, Baleárské ostrovy, Baskicko, Extremadura, Galicie, Kanárské ostrovy, Kantabrie, Kastilie a León, Kastilie-La Mancha, Katalánsko, La Rioja, Madrid, Murcijský region, Navarra, Valencijský region.

² Je nutné zmínit, že v Andalusii, Aragonii, na Baleárských ostrovech a v Katalánsku proběhlo v letech 2006 – 2007 druhé referendum o reformě postavení a pravomocí statutu autonomií, na jehož základě byly vypracovány nové organické zákony. Srovnání viz Estatuto de autonomía para Andalucía, Estatuto de Aragón, Estatuto de autonomía de las Illes Balears, Estatuto de autonomía de Cataluña, Fields 2009: 390.

pozornost byla věnována autonomním oblastem Katalánka a Baskicka. Právě proto se tato bakalářská práce bude zabývat zatím opomíjeným regionem Andalusií.³

1.1. Cíle práce

Operačním prostorem této práce bude španělský region Andalusie. Cílem práce je nastínění institucionálního rámce regionu, včetně historického vývoje decentralizace a procesu formování a diferenciací regionálního stranicko-politického systému a utváření specifické logiky jeho fungování. Dále bude práce obsahovat analýzu stranického spektra regionu s důrazem na regionální stranu Partido Andalucista – Strana Andalusie. Je tato regionální strana relevantním politickým aktérem? Ovšem primárním záměrem práce bude studium vývoje regionálního systému a analýza voleb na více úrovních, které proběhly v regionu Andalusie. Bude se jednat o volby do národního parlamentu 2008, autonomní volby 2008, volby do Evropského parlamentu 2009, volby do národního parlamentu 2011 a autonomní volby 2012.⁴ V průběhu textu si odpovíme na následující otázky: Je regionální strana v Andalusii schopná získávat stále zastoupení svých voličů? Může být rovnocenným partnerem celonárodních stran, jako je Lidová strana nebo Španělská socialistická dělnická strana? Čím strany nejvíce dokážou zapůsobit na své voliče? Je PA stranou s nacionálním charakterem, jako je typické u jiných regionálních stran ve Španělsku?

S ohledem na to, že bylo možné stanovit terén pro sběr kvantitativních dat (region Andalusie), bude tato práce vycházet z deduktivní metody. Práce se zaměřuje z větší části především na výzkum úspěšnosti politických stran v Andalusii. V průběhu práce byla stanovena následující hypotéza, která bude ověřována ve čtvrté kapitole s názvem Volby: Strana Andalusie je zastíněna odnožemi politických stran, které působí na celostátní úrovni.

---

³ V rámci české odborné literatury se autonomní oblasti Andalusie věnuje pouze Maxmilián Strmiska, zcela chybí odborná literatura umožňující hlubší vnoření se do současné situace v Andalusii, jejího institucionálního a stranického systému ve 21. století.

⁴ Komunální volby byly z této práce vyňaty vzhledem k jejich odlišnému volebnímu systému a tedy omezené relevantnosti. Ve Španělsku se totiž setkáme s třemi volebními systémy na komunální úrovni. Slouží ke zvolení rady a jejich použití je rozlišeno velikostí obce. V obcích, které mají do 100 obyvatel je praktikován systém tzv. otevřené rady (*Concejo abierto*). Klasická městská rada je nahrazena veřejným shromážděním občanů obce. Obce se 100 až 250 obyvateli nemají povinnost zavedení otevřené rady, ale této možnosti mohou využít. Pokud jí nevyužijí, druhou možností je přímá volba pěti radních pomocí otevřených kandidátních listin, na kterých budou uvedeni všichni aspirující kandidáti. Uplatňuje se zde většinový volební systém limitovaného hlasování. Voliči mají o jeden hlas méně, než se obsazuje mandátů, disponují tedy čtyřmi hlasy. Zvoleni jsou ti kandidáti, kteří obdrží nejvíce hlasů. U obcí, které mají nad 250 a více obyvatel, se mandáty v městské radě rozdělují na základě principu proporčního zastoupení (Council of Europe 1999: 12). Politické strany nominují uzavřenou kandidátní listinu, na níž může být uveřejněno pouze tolik kandidátů, kolik mandátů je k dispozici v radě. Politické strany musí překročit tří procentní uzavírací klauzuli, mandáty jsou poté rozděleny pomocí D'Hondtova dělitele.

Hypotéza byla zvolena s ohledem na postavení PA v Andalusii. Jedná se o stranu, která působí na konfliktní linii centrum versus periferie, ale s tím, že se na rozdíl od jiných regionálních stran (například CiU) přiklání k jednotě Španělska. V tomto ohledu je její pozice ve volbách ztížena účastí regionálních poboček Lidové strany a Španělské socialistické dělnické strany, které jsou představitelkami národní politiky v regionu.

Vzhledem k obsáhlosti tohoto tématu a striktnímu rozsahu bakalářské práce budou z práce vyjmuty senátní volby a postavení ostatních regionálních stran ve španělském stranickém systému. Další problematikou této práce je již samotný zkoumaný vzorek, tedy region Andalusie. Jelikož se předmět práce stále mění a vyvíjí, závěry a hypotézy vzešlé z této práce budou mít pravděpodobně prozatímní platnost. Přínosem této práce je ovšem aktuálnost tohoto tématu, vzhledem k tomu, že v České republice zatím neexistuje podobná širší analýza politického a stranického systému a volebního vývoje regionu Andalusie. Dle názoru autorky tvoří regionální systémy důležité odvětví politologie, a tudíž je budoucnost výzkumu v této oblasti zaručena. Také díky těmto výzkumům můžeme aplikovat určitá zobecnění na jiné regionální systémy.

2. Politický systém

2.1. Od centrálního státu k autonomiím

Než přiblížíme strukturu politického systému regionální úrovně, je nutné nejdříve připomenout, proč je decentralizace ve Španělsku důležitou složkou celého systému. Francova éra přinesla silnou funkci centralizované moci, proto bylo jasné, že po čtyřiceti letech jeho vlády musela nastat změna v teritoriálním uspořádání státu. Proto hrála decentralizace jasný politický prim při sestavování ústavy roku 1978. „Španělská transformační vláda tvořená Stranou demokratického středu (UCD) se záhy ocitla před přímou hrozbou desintegrace společného státu. Ke Katalánsku a Baskicku se najednou připojily i ostatní regiony, o jejichž identitě a zvláštnosti vláda neměla nejmenší tušení,“ (Čepová 2002: 50). Toto byl i případ Andalusie, která měla problémy se získáním statutu historického regionu. Nacionalismus v Andalusii se odvolával na bohaté kulturní tradice z historického Al-Andalus.⁵ „Uznání statutu bylo blokováno centrální vládou, která nechtěla,

---

⁵ Andaluský statut historického regionu je založen mimo jiné také na legitimaci mýtu jednoty Andalusie jako „prostoru pro dialog více než jedné civilizace“. Tedy prostoru, kde žijí pospolu muslimové, Židé a křesťané.

aby výsady historického regionu měl i někdo jiný kromě Katalánska a Baskicka“ (Čepová 2002: 50).

Podle článku 151 ústavy mohou historické regiony přejít přímo k autonomnímu statutu s rozsáhlými pravomocemi za předpokladu souhlasu absolutní většiny obyvatel každé provincie autonomní oblasti v následném referendu. Tímto způsobem byl schválen statut historického regionu Andalusie v roce 1980. Podle Čepové byl mezníkem decentralizace rok 1983, kdy proběhlo schválení posledních autonomních statutů, a proběhly první volby do autonomních parlamentů ve většině autonomních oblastí. Španělsko je nyní rozděleno do 17 autonomních oblastí, z nichž maximální možnou šíři kompetencí mají Baskicko, Katalánsko, Galicie, Andalusie, Navarra, Valencie a Kanárské ostrovy. Deset zbývajících autonomních oblastí má nižší úroveň samosprávy.

Další stupeň administrativního členění tvoří dvě úrovně – provincie (*provincias*) a obce (*municipios*). Ve Španělsku je 50 provincií a cca 8000 obcí. Přestože všechny územní jednotky mají být autonomní, ve skutečnosti provincie slouží spíše jako nástroj politiky centrální vlády k zajišťování určitých funkcí. Vzhledem k tomu, že provincie byly vytvořeny po vzoru francouzských departamentů, jejich účelem je především působit jako místní jednotka a fungovat tak k omezení centrální vlády. Nicméně panuje zde názor, že provincie jsou umělým produktem, a v některých regionech se dokonce objevily pokusy o odstranění provincií jako místních vládních entit (Fungačová 2007: 38). Co se tedy týče nižší úrovně decentralizace a příslušných provinčních a obecních institucí, jejich pravomoci byly upraveny po vleklých vládních neshodách mezi Španělskou federací obcí a provincií a státními a regionálními orgány až v roce 1999 uzavřením tzv. Místního paktu (*Pacto Local*). Jeho oficiální název je Nástroj pro rozvoj místní vlády (*Medidas para el desarrollo del gobierno local*). Výsledkem vyjednávání byly tedy reformy zakotvující:

- širší účast místních vlád v některých oblastech politiky a konzultativních veřejných orgánech, např. ve Státní vzdělávací radě či v Národní vodní komisi
- hluboké změny v organizační struktuře místních vlád (posílení pozice starosty, jenž si monopolizoval manažerské a exekutivní funkce za účelem větší efektivity systému; více kontrolních pravomocí přidělených radě)
- větší právní ochranu pro místní vlády proti potenciálním zásahům ze strany státu nebo autonomních společenství; domnívají-li se místní instituce, že státní a regionální legislativa negativně narušuje místní autonomii, a tudíž se mohou se svými námitkami obrátit přímo na Ústavní soud

- změny pravidel hlasování o nedůvěře, kdy zasedání rady je automatické, starosta ho nemůže nesvolat, pokud většina členů podporuje návrh proti starostovi (Alba, Navarro 2003: 213).

Ačkoliv byl již decentralizační proces s počátkem 21. století téměř završen, podle Fungačové je přesto nepravděpodobné, že by se ve Španělsku vyvinul jednotný model formálně homogenních regionálních vlád aplikovatelný na celé teritorium. Mezi často diskutovaná témata patří také dokončení tzv. druhé devoluce, která by měla směřovat od autonomních společenství směrem k místním vládám, k většímu zapojení obyvatel do politiky a teritoriální decentralizace velkých měst (Fungačová 2007: 38-56).

Decentralizační podoba Španělska by se dala shrnout následovně. Oproti jiným státům Španělsko jako jediné zavedlo institucionální regionalismus. Tento regionální systém není homogenní, kombinuje prvky federalismu a regionalismu, inspirací mu byl i model v Německu (tzv. „kooperační federalismus“) [Council of Europe 1998: 18]. Stát je tedy rozdělen na tři územní správní úrovně:

- centrální úroveň;
- regionální (nebo také autonomní) úroveň;
- komunální úroveň.

K jednoduché orientaci v politickém systému posledních dvou úrovní nám poslouží následující tabulka:

Tabulka č. 1.: Systém státoprávního uspořádání Španělska

Úroveň	Zastupitelské orgány	Exekutiva	Základní kompetence a funkce lokálních orgánů
Státní správy			
Autonomní oblasti <i>Comunidades autónomas, AC</i>	Parlament <i>Parlamento autonómico</i>	Vláda* Složená z ministrů – <i>consejeros</i> Prezident Volený parlamentem, předsedá regionální vládě a zároveň zastupuje hlavu státu v daném regionu.	Rozdílné kompetence podle toho, zda jde o historické či nehistorické autonomní oblasti (čl. 149, 148 Ústavy). **
Celkem 17			
Provincie*** <i>Provincias</i>	Diputación Nepřímo volena		Asistence pro obce ve výkonu jejich služeb.

Celkem 50	z obecních radních.		
Obce <i>Municipios</i>	Obecní rada <i>Ayuntamiento</i> Složená z přímo volených radních – <i>concejales.</i>	Starosta <i>Alcalde</i>	Výkon veřejných služeb explicitně vyjmenovaných v zákoně č. 7/1985 LBRL – <i>Ley</i> <i>reguladora de las</i> <i>Bases del Régimen</i> <i>Local.</i>
Celkem 8000****			

Zdroj: Fiala, Říchová 2002: 68

*Konkrétní označení jednotlivých vlád je v každé autonomní oblasti odlišné. Například v Aragonu: *Gobierno de Aragón*, *Generalitat* v Katalánsku či *Deputación Foral de Navarra*.

**Na základě charakteru si samy autonomní oblasti přebírají kompetence definované v příslušných člancích ústavy. K historickým autonomním oblastem – Baskicko, Katalánsko, Galicie, Andalusie, Navarra, Valencie a Kanárské ostrovy se vztahuje čl. 149, který definuje exkluzivní kompetence státu. Autonomie pak mohou vykonávat všechny kompetence mimo tyto. Ostatní autonomní oblasti pak vybírají z kompetencí vyjmenovaných v čl. 148.

*** Provincie nebyly ustaveny v autonomních oblastech složených z jedné provincie: Asturias, Cantabria, La Rioja, Navarra, Madrid, dále pak na ostrovech, které mají zvláštní vlády (*Concejos* na Baleárech, *Cabildos* na Kanárských ostrovech). Provincie v Baskicku jsou organizovány jako historická teritoria s vlastními tradičními institucemi.

**** Plných 68% z nich mají méně než 5000 obyvatel a obsahují jen 16% celkové populace země, 42% populace je naopak koncentrováno v pouhých 54 obcích s populací nad 100 000 obyvatel.

2.2. Institucionální struktura regionu

Nyní se podrobněji podíváme na institucionální strukturu regionu Andalusie. Hlavními zdroji institucionální struktury jsou Španělská ústava z roku 1978 a Autonomní statut Andalusie z roku 2007, který je v právní struktuře zakomponován jako *Ley orgánica 2/2007, de 19 de marzo, de reforma del estatuto de autonomía para Andalucía*.⁶ Podle tohoto

⁶Celý organický zákon dostupný z URL

<http://www.parlamentodeandalucia.es/opencms/export/portal-web/parlamento/contenidos/pdf/PublicacionesNOoficiales/TextosLegislativos/ESTATUTO_AUTONOMIA_2007.pdf>

organického zákona je politický systém Andalusie tvořen Andaluskou radou, která má tři sub-orgány - legislativní moc představuje Parlament, exekutivní moc představuje Prezident rady a Rada guvernérů.

Parlament

Andaluský parlament byl založen roku 1981 schválením autonomního statutu Andalusie. Jeho sídlo je v hlavním městě Andalusie, Seville. Parlament má pozoruhodnou historii. V Andalusii byla zřetelná snaha o založení regionálního parlamentu již v roce 1883 prostřednictvím projektu s názvem *Constitución federal de Antequera* (Federální ústava z Antequery). Tato iniciativa byla součástí strategie Demokratické republikánské federální strany (*Partido Republicano Democrático Federal*, PRDF). Andaluský nacionalismus ale nebyl součástí této iniciativy až do objevení se Blase Infanteho na politické scéně.⁷ Tento politik byl proklamován „Otcem Andaluské vlasti“ na počátku 20. století (Parlamento Andaluz). Infantem byla mimo jiné také navržena nynější Andaluská vlajka a hymna.⁸ Infante byl za občanské války v letech 1936 – 1939 popraven a snaha o decentralizaci státu byla na dalších 40 let Francovy vlády pozastavena. Po Francově smrti a obratu státu k demokracii se dal decentralizační proces opět do pohybu. Jak bylo zmíněno výše, i přes veškeré komplikace dosáhla Andalusie statutu historického regionu v roce 1981, jež byl opětovně potvrzen v referendu 2007 a reformou ukotven do dnešní podoby. Referendum v roce 2007 o reformě andaluského statutu bylo schváleno 87,45% hlasů. V referendu byla vysoká voličská absence (až 64% absence voličů, účastnilo se pouze 36,28%) [Keating, Wilson 2009: 546 srov. Cabeza, Fortes 2010: 13; Boletín oficial del Estado]. Při posuzování legitimacy referenda nebyl brán žádný ohled na účast menší, než je 50% oprávněných voličů. Pro platnost tedy nebylo rozhodující, zdali se jej zúčastní nadpoloviční většina obyvatel

Andaluský parlament má nyní 109 poslanců (*Diputados*), kteří jsou voleni na čtyři roky. Poslední volby do autonomního parlamentu proběhly v březnu 2012. Podle článku 100 Andaluského statutu zastupují poslanci v Parlamentu andaluský lid. Parlament ze svých členů volí prezidenta či prezidentku, předsednictvo (*La Mesa*) a stálou delegaci (*Diputación permanente*), která je odpovědná prezidentovi. Parlament pracuje rozdělený do výborů a

---

⁷ Blas Infante ve svém díle *Ideal Andaluz* (Ideál Andalusie) představil jakousi vizi Andalusie, která funguje jako samosprávný region se svou správou rozpočtu, neplaceným vzděláním, ale především jako region, jehož obyvatelé jsou hrdí na svou vlast a povedou ji dále k progresu (Parlamento de Andalucía, Blas Infante).

⁸ Viz příloha číslo 1.

komisí. Hlavními funkcemi Parlamentu jsou: volba prezidenta⁹, jmenování zástupců Andalusie v Senátu, volba ombudsmana, schvalování rozpočtu a schvalování jednotlivých zákonů (čl. 106 Andaluského statutu).

Volební systém v Andalusii se liší od ostatních autonomií. Je tomu tak proto, že žádná právní norma neurčuje volební systém do regionálních legislativních orgánů. Přesto ale některé autonomní oblasti šly cestou volebního systému do národního parlamentu (*El Congreso*).¹⁰ Oproti jiným autonomiím jsou v Andalusii, Baskicku, Katalánsku a Galicii voleni zástupci v separátních volbách a jejich zákonodárné sbory jsou na rozdíl od zbylých třinácti sborů rozpustitelné (Llera Ramo 1998: 129). Poslanci jsou voleni pomocí poměrného volebního systému, při čemž volebním obvodem je provincie. Andalusie má 8 provincií – Almería, Cádiz, Córdoba, Granada, Huelva, Jaén, Málaga, Sevilla. Žádná z provincií nesmí mít více než dvojnásobek poslanců než jiná (čl. 104 Andaluského statutu). Mandáty jsou rozděleny následovně: Almería 12 mandátů, Cádiz 15 mandátů, Córdoba 12 mandátů, Granada 13 mandátů, Huelva 11 mandátů, Jaén 12 mandátů, Málaga 16 mandátů a Sevilla 18 mandátů. Volby probíhají 30 – 60 dní před vypršením mandátů poslanců stávajícího parlamentu. Pasivní i aktivní volební právo má každý občan Andalusie, který má právní způsobilost a je mu více než 18 let. Volební kandidátky jsou přísně vázané, občan je tedy nemůže žádným způsobem upravovat ani hlasovat preferenčně. Hlasy jsou přepočítávány D'Hondtovou metodou.¹¹ Volební systém do Andaluského parlamentu se nijak výrazně neliší od volebního systému na národní úrovni. Funguje zde uzavírací klauzule, která byla stanovena na 3% ve volebním obvodu.

Andalusie je svou velikostí (87 238 km²) druhým největším regionem a počtem obyvatel (8 424 102) dokonce prvním nejlidnatějším ve Španělsku. I když autonomní regiony s vyšším počtem obyvatel volí více zastupitelů, je znatelná nerovnoměrnost ve vztahu volič/mandát. Podle Kouřila je tedy v Andalusii na zvolení jednoho poslance potřeba 50 000 hlasů, zatímco například v autonomním regionu La Rioja jen 6600 hlasů (Kouřil 2009). Co se týče volební účasti, ta je mírně zavádějící. Ačkoliv se volební účast v regionálních volbách pohybuje okolo 69%, musíme brát na zřetel fakt, že se volby v letech 1986, 1996, 2000, 2004 a 2008 konaly společně s volbami do národního parlamentu, v roce 1994 společně s volbami do Evropského parlamentu.

---

⁹ Popsána níže.

¹⁰ Volební systém popsán v kapitole 4. – Volby.

¹¹ Společné pro všechny regiony (čl. 152 Ústavy).

Prezident rady

Prezident rady je volen parlamentem. Předseda parlamentu navrhuje kandidáta z politické strany, která má největší počet obsazených křesel v parlamentu. Pokud není Prezident rady zvolen absolutní většinou v kole prvním, po 48 hodinách se volba opakuje. V druhém kole stačí prostá většina.¹² Jmenování Prezidenta rady musí být schváleno španělským králem. Zvolený prezident je odpovědný Parlamentu. To také znamená, že jeho funkce se odvíjí od působení parlamentu – zaniká se zvolením nového parlamentu. Podle článku 147 Andalusského statutu je Prezident rady představitelem regionu, má reprezentativní a koordinační funkci. Koordinuje činnost Administrativního orgánu autonomie a Rady guvernérů. V jeho pravomoci je také možnost jmenování viceprezidenta a poradců. Jednou z nejvýznamnějších pravomocí Prezidenta rady je pravomoc rozpuštění Parlamentu.¹³ Prezident má také možnost, po konzultaci s Radou guvernérů, vyslovit návrh o důvěře spojený například s jeho politickým programem. Důvěra musí být schválena prostou většinou přítomných poslanců. Pokud bude Prezidentovi rady vyslovena nedůvěra, musí odstoupit a předseda Parlamentu do 15 dní vyhlásí plenární zasedání, na kterém bude zvolen nový Prezident rady.

Rada guvernérů

Rada guvernérů je orgánem exekutivní moci, kterou vykonává společně s Prezidentem rady. Dále je složena z viceprezidenta a kolegia *Consejeros* (tzv. poradců). Radě guvernérů zaniká mandát společně se zánikem mandátu Prezidenta rady. Rada guvernérů řídí administrativu, správu a výkonnou funkci autonomie. Samozřejmě mezi její nejvýznamnější pravomoci patří navrhování a schválení návrhů zákonů. Rada guvernérů je odpovědná Parlamentu.

Dalšími institucemi Andaluské rady jsou Andaluský veřejný ochránce práv, Poradní rada, Komora auditorů, Audiovizuální rada Andalusie a Hospodářská a sociální rada Andalusie.

---

¹² Absolutní většina hlasů je nadpoloviční většina z přesně definovaného celkového počtu hlasů. Prostá většina oproti tomu představuje nadpoloviční většinu ze všech platných odevzdaných hlasů.

¹³ Stejnou pravomoc mají již jen prezidenti Katalánska, Galicie a Baskicka.

3. Stranický systém

Andaluský stranický systém je zajímavým sub-systémem v rámci stranického systému Španělska. Andalusie jako jediný historický region podporuje jednotu státu (Keating, Wilson 2009: 539).¹⁴ Zajímavostí je existence regionální strany, za kterou je všeobecně považována Strana Andalusie. Jinak je stranický systém tvořen spíše odnožemi celostátních politických stran. Vzhledem k tomu, že stranický systém Andalusie tvoří více méně pět politických stran, budeme hovořit dle Strmiskovy teorie¹⁵ o regionálním umírněném multipartismu s jednou regionální stranou se sub-typy:

1. soustava se střídáním vládních stran, ať již celostátní či regionální strany, bez formování koalic;
2. systém s obměnou vládních stran prostřednictvím vytváření koalic, a to:
  - homogenních („celonárodní“ strany)
  - heterogenních (s účastí regionální strany);
3. soustava s formováním velkých koalic (a tudíž v podstatě bez alternace vládních stran), ať již homogenních či smíšených.

Podle Strmisky se pro Andaluský stranický systém nejvíce hodí sub-typ se střídáním většinových jednobarevných a koaličních vlád bez obměny hlavní vládní strany (Strmiska 1998: 62). Podkladem pro toto rozhodnutí je postavení odnože celonárodní socialistické strany (PSOE) v regionálních volbách. Tato definice se ovšem zvrátila v posledních regionálních volbách, kdy PP zvítězila.

V rámci Andalusického stranického systému můžeme konstatovat, že je zde nadreprezentace levicových politických stran.¹⁶ Ačkoliv Andalusie je charakteristická nejvýraznějším postavením levicové voličské základny ve Španělsku, vzhledem k výsledkům voleb 2011, ve kterých zvítězila pravicová Lidová strana, lze předpokládat určitý vývoj konfliktní linie pravice versus levice. Na ose levice-pravice jsou politické strany poskládány následovně:

---

¹⁴ Strany, které podporovaly reformu regionálního statutu Andalusie, byly PSOE a IU na úrovni regionálního parlamentu a PSOE, PP, IU, CiU, ERC na úrovni národního parlamentu. PA ačkoliv jde o regionální stranu, tento návrh nepodpořila, jelikož se jí reforma nezdála dostatečnou. Rozpory byly také mezi odnoží PP v Andalusii a mezi PP působící v národním parlamentu. (Keating, Wilson 2009: 542-545, srov. Cabeza, Fortes 2010: 13-25)

¹⁵ Strmiska zkombinoval teorie stranických systémů Giovanni Sartoriho a Klause von Beymeho a aplikoval ji na regionální stranické systémy. Více viz Strmiska 1998: 35 – 37.

¹⁶ Viz osa levice-pravice níže.

Zdroj: Vlastní schéma

Postavení regionální strany:

Strana Andalusie (Partido Andalucista)

Politická strana byla založena v roce 1976 pod názvem Socialistická strana Andalusie (*Partido socialista de Andalucía, PSA*). Založení strany souvisí s demokratizací státu a posílením konfliktní linie centrum versus periferie, na jejíchž základech tato politická strana vznikla. V roce 1979 svůj název změnila na Socialistickou stranu Andalusie - Moc Andalusie (*Partido socialista de Andalucía – Poder Andaluz, PSA – PA*). Další a poslední změna názvu strany přišla v roce 1984, kdy strana s konečnou platností začala používat název Strana Andalusie (*Partido Andaluz, PA*) [Partido Andaluz – Historia]. Samotná politická strana se považuje za stranu progresivní, nacionalistickou a federalistickou. Považuje se za stranu, která chrání lid Andalusie a bojuje za jeho požadavky v rámci autonomního rozhodování. Cílem strany je dosáhnout stejného postavení jako mají ostatní regiony. Strana se tedy pokouší dostat Andalusii na stejnou úroveň politického vyjednávání jako má Konvergence a Jednota (*Convergència i Unió, CiU*) v Katalánsku nebo Baskická nacionalistická strana (*Partido Nacionalista Vasco, PNV*) v Baskicku. Lid Andalusie je podle PA národem, což je dnes zaštitěno i Španělskou ústavou (článek 2).

Jelikož strana byla založena na základech linie centrum versus periferie, z počátku pro ni bylo nejdůležitější dosáhnout autonomního statutu, posléze to byla jeho reforma. Snad právě díky tomu se jí podařilo získávat do roku 2008 okolo 6% hlasů. V roce 2007 proběhla zatím poslední reforma Andaluského autonomního statutu, což se projevilo i na volebních výsledcích PA. Vzhledem k tomu, že bylo již dosaženo prozatím maximální možné reformy postavení této autonomie, PA od roku 2008 ztrácí zisky, mimo jiné také díky svému vystupování jako odpůrce reformy.¹⁷ Ačkoliv chce strana dále bojovat za andaluskou kulturu

¹⁷ Identita je tradiční indikátor nacionální integrace v mnoha studiích. Odkazuje na vnímání konfliktu nebo jiné silné pocity mezi územními identitami: ty můžeme rozlišit na národní identitu s odkazem státu a na národní (regionální) identitu s odkazem na územní arénu v rámci státu (Llera, Montero, Pallerés 1997: 152). PA patří mezi strany regionálního typu, které neřeší přímo otázku španělského

a andaluský národ¹⁸, dle volebních výsledků strany ve volbách od roku 2008 můžeme usoudit, že tato regionální strana patří mezi skupinu regionálních stran s malým vlivem na politickou scénu Andalusie i Španělska. Co se týče jejího postavení na ose pravice – levice, jedná se o politickou stranu se sociálním charakterem. PA podle svého nejnovějšího programu pro autonomní volby 2012 v Andalusii, který nese název Bránit Andalusii proti nezaměstnanosti (*Defender Andalucía contra el paro*), jde jasnou cestou levicových stran s ohledem na narůstající ekonomické problémy, které Španělsko zažívá v posledních letech. Ve svém novém programu vyjadřuje obavy z vlády PP a současného premiéra Mariana Rajoye, upozorňuje na negativní vliv reforem v sociální a ekonomické oblasti, které ovlivní postavení lidu Andalusie. Apeluje na ochranu sociálního státu a zároveň útočí i na postavení centra. Jedno z hesel programu je „*Más autonomía y menos centralismo*“, tedy více autonomie a méně centralismu. Nedalo se tedy předpokládat, že se strana vrátí ke svému postavení, které měla před rokem 2008. Dle názoru autorky zde byla malá pravděpodobnost, že by strana získala něco více než tři procenta hlasů. Tento argument se opírá o fakt, že v posledních volbách – národních a komunálních - se voliči odvrátili od levice k pravici, což zapříčinilo vítězství Lidové strany dokonce i v Andalusii, která je jinak považována za nejsilnější základnu levicových stran ve Španělsku¹⁹ (srovnání viz Kouřil, Pink 2009). Dalším argumentem k podpoře této myšlenky je, že se autonomní volby roku 2012 nekonaly společně s národními, jak bylo doposud zvykem. Bylo tedy pravděpodobné, že se sníží voličská účast, což také mělo mít vliv na volební výsledek PA i ostatních stran. Vzhledem k tomu, že Lidová strana mezitím neprovedla žádné výrazně rozporuplné reformy v sociální a ekonomické oblasti na centrální úrovni, mohli jsme predikovat její vítězství i v autonomních volbách 2012 v Andalusii.

Ohnisko volebních úspěchů PA je především na nižší institucionální úrovni. Její šance klesají především účastí ve volbách národních a evropských. Největší úspěchy PA jsou zaznamenány v 90. letech. V roce 1990 získala dokonce 10 mandátů v Parlamentu. Vzhledem k postavení PSOE za dané situace prosadila PA svůj koaliční potenciál a stala se menším

---

státu nebo národa, ale snaží se zastupovat nebo hájit určité zvláštnosti a zájmy autonomního společenství (Llera, Montero, Pallerés 1997: 139).

¹⁸ Pojem Andaluský národ se odvíjí od nacionalismu Andalusie, což je politické a sociální hnutí, jež definuje Andalusii jako národ. Andaluský nacionalismus je definován jako levicový více než pravicový s ohledem na postavení Andalusie jako federální jednotky v decentralizovaném Španělsku. Andaluský národ má své kořeny již od vzniku Al-Andaluz (srovnání viz *Continuidades y campos en los estereotipos andaluces en los inicios del siglo XXI*)

¹⁹ Je tomu tak především díky sociodemografickým podmínkám Andalusie. Andalusie je také mimo jiné považována za nejchudší region Španělska.

partnerem socialistů. Po volbách 1994 získala ale již jen 3 mandáty. Pravděpodobně to bylo způsobeno rozkolem ve straně, kdy se z PA vydělila Andaluská strana pokroku. Obě strany šly ale do voleb 1994 společně v koalici z názvem *Coalición Andalucista – Poder Andaluz* (Andalusistická koalice – Andaluská moc, CA – PA). V roce 1998 strana získala 4 mandáty. Podle Strmisky toto nabytí koaličního potenciálu bylo poněkud kuriózní – stalo se tak v období, kdy strana začala hlasy i mandáty ztrácet (Strmiska 1998: 62). Další vývoj volebních výsledků strany je popsán blíže v kapitole 4.

Strany levicového stranického spektra:

Španělská socialistická dělnická strana Andalusie (Partido socialista obrero español - Andalucía)

Tato španělská levicová strana vznikla již v roce 1879 a patří tudíž mezi jedny z nejstarších působících socialistických politických stran. PSOE byla založena jako výraz zájmu a touhy nových dělnických tříd, které zrodila průmyslová revoluce. Takto začalo budování strany se socialistickými ideály, které se měnily v průběhu historie, až našly svou základnu v nynější Španělské socialistické dělnické straně. Voliči ve Španělsku mohou mít vytvořené identifikační vazby k hlavním stranám, v Andalusii je to především k PSOE (Montabes, Ortega 2011: 30).^{20, 21} V letech 1982-1993 nastalo období dominantní strany ve stranickém systému - PSOE, která vítězila jak v národním tak andaluském parlamentu.²² Strana ztratila oporu svých voličů ve volbách 1996 především kvůli premiérovi Gonzálesovi, který byl nařčen z korupčních skandálů během vlády PSOE v letech 1982-1996 (Field 2009: 383).

Politická odnož PSOE Andalusie vznikla teprve v roce 1977. Pobočka byla nejprve založena jako FSA-PSOE (*Federación socialista Andaluza – Partido socialista obrero español*). V roce 1978 se strana postupně integrovala jako Socialistická lidová strana Andalusie a Socialistické hnutí Andalusie. Konečná transformace proběhla v roce 1979 a strana se přejmenovala na pobočku PSOE Andalusie. Někteří historikové považují za základní

---

²⁰ Autoři *The American voter* nastínili voličskou identifikaci jako psychologickou a afektivní vazbu elektorátu s politickou stranou. Tento vztah byl trvalý a relativně stabilní a stal se součástí dočasné socializace i celé rodiny a jiných příbuzných skupin (Montabes, Ortega 2011: 30).

²¹ Evidentně můžeme předpokládat, že PSOE sbírá hlasy levicových a regionálních politických stran a také ztrácí hlasy středových voličů, kteří přejdou k PP (Field 2009: 383).

²² PSOE vyhrála 29 voleb z třiceti od roku 1977 (kromě voleb v roce 1979) [Montabes, Ortega 2011: 51].

ideologickou tezi této strany tzv. andaluský socialismus.²³ Dalo by se říci, že PSOE má v Andalusii silnou voličskou základnu. Jedná se totiž o jeden z nejhudších regionů a zároveň jde o region převážně zemědělský. Proto tu má tato velká levicová strana oproti ostatním své výhody. A ty také dokázala již opakovaně uplatnit. De facto od počátku získání autonomního statutu až do dnešních dní má zastoupení v Parlamentu jako hlavní strana. Absolutní většinu měla strana téměř 20 let – od roku 1982 až do roku 1994, od roku 2004 až doposud. V koalici byla v letech 1996 a 2004 s PA a menšinovou vládu vytvořila v letech 1994 – 1996.²⁴

Sjednocená levice, zelení – Výzva k alternativní Andalusii (Izquierda unida, Los verdes – convocatoria por Andalucía alternativa)

Sjednocená levice vznikla jako koalice levicových stran v rámci protestů proti NATO, posléze se přeměnila na politické hnutí. Na jejím založení se podíleli socialisté, republikáni, zelení, pacifisté a komunisté. Nejsilnějším členem koalice byla ovšem Komunistická strana Španělska (*Partido Comunista Español*, PCE). Hnutí bylo zapsáno jako politická strana až v roce 1992. Sjednocená levice se ideologicky profiluje jako prokomunistická, federalistická a ekosocialistická strana. Na poli Evropského parlamentu je zařazena ke Straně evropské levice. V rámci regionu Andalusie strana vystupuje pod přídomek Sjednocená levice, zelení – Výzva k alternativní Andalusii. Tato odnož celonárodní strany se mimo jiné profiluje také jako republikánská, andaluská a ekologická strana (více viz IU Andalucía). IU je v tématice *El estado de las autonomías* rozpolcená, a nejen pouze mezi centrální a periferní větví strany (Keating, Wilson 2009: 538). Andaluská odnož byla založena v roce 1982 s původním názvem *Convocatoria por Andalucía* a předložením základního kamene programu – transformaci regionu. IULV-CA se skládá z následujících stran: Komunistická strana Andalusie (*Partido Comunista de Andalucía*, PCA), Svaz komunistické mládeže Andalusie (*la Unión de Juventudes Comunistas de Andalucía*, UJCE-A), Kolektiv andaluských pracujících – Blok andaluské levice (*el Colectivo Andaluz de Trabajadores - Bloque Andaluz de Izquierda*, CUT-BAI) a Socialistická iniciativa levice (*Iniciativa Socialista de Izquierda*, ISI). Ve svém ideologickém prohlášení se považuje za stranu, která se bude snažit odvrátit

---

²³ Andaluský socialismus je tématika některých andaluských socialistických hnutí, jako byl například Svaz venkovských pracovníků. Tento svaz odráží prvky anarchismu společně s organizací budoucích socialistických skupin (PSOE Andalucía)

²⁴ V autonomních volbách 2004 vyhrál kandidát PSOE Chávez relativní většinou a sestavil již druhou vládu v koalici s PA, v národním parlamentu vyhrála také PSOE, již absolutní většinou. Tyto výsledky ukazují, že v obou typech voleb je výsledek podobný a není tu tedy náznak žádného duálního hlasování voličů, voličská účast byla 76%, stejná jako u regionálních a národních voleb v roce 1996 (Delgado, Nieto 2005: 1193).

Andalusii od kapitalismu k demokratickému socialistickému systému, ve kterém bude kladen důraz na solidaritu, spravedlnost, rovnost, respekt k přírodě a organizaci státu sociálního a demokratického, který bude fungovat jako stát právní, federální a republikánský (IU Andalucía, La organización). Ačkoliv strana získává stabilně kolem 7 % hlasů, jako koaliční partner své hlasy nezúročila. Jedním z důvodů může být její prokomunistická ideologie. Na úrovni voleb do národního parlamentu strana ztrácí hlasy pro změnu díky strategickému hlasování voličů, kteří dají přednost PSOE. Tento argument našel oporu ve volebním chování voličů IU během let 1996 až 2008, kdy strana „dokázala“ ztratit až 90% hlasů (Artés, Viñuela 2009: 37). Strana se potýká delší dobu s nedostatkem elektorátu - pouze 9 % Španělů se cítí blízkých k IU (Montabes, Ortega 2011: 36).²⁵

Jednota, pokrok a demokracie (Unión, progreso y democracia)

UPyD patří mezi nejmladší založené, byla zapsána do registru politických stran Ministerstva vnitra v roce 2007. Zajímavostí strany je její založení mnoha známými osobnostmi kulturního prostředí. Mezi ty nejvýznamnější patří filosofové Carlos Martínéz Gorrián a Fernando Savetar. Strana má podporu od nositele Nobelovy ceny Maria Vargase Llosy nebo od dramaturga Alberta Boadelli (deník ABC, Vargas Llosa *Volvem a apoyar a UPyD en la campaña para el 22-N*). Předsedkyní strany je Rosa Díez. Strana se profiluje následujícím způsobem – kombinuje prvky laicismu, progresivismu, sociálního liberalismu, kooperujícího federalismu a tzv. antinacionalismu.²⁶ UPyD je považována za stranu radikálního centrismu.

Zajímavostí strany je, že ačkoliv působí na španělské politické scéně pouhých 5 let, vzbuzuje zájem voličů, kterých s každými volbami přibývá. Vzhledem k jejím volebním výsledkům v posledních parlamentních volbách²⁷ můžeme v budoucnosti predikovat další nárůst procentních bodů v následujících volbách.

---

²⁵ O něco hůře je na tom PA – pouze 5% voličů se s touto politickou stranou identifikuje (Montabes, Ortega 2011: 36). Tyto menší strany (IU, PA) se potýkají s nedostatkem voličů právě i z toho důvodu, že voliči nechtějí, aby jejich hlas přišel v niveč a soustředí tak své hlasy k velkým stranám (PP a PSOE) [Montabes, Ortega 2011: 45-47].

²⁶ Antinacionalismus v podání UPyD je myšlen jako znovunastolení jednoty státu. V politickém rámci Španělska jako omezení moci autonomií, reforma ústavy z roku 1978 a celková transformace Španělska jako unitárního státu. UPyD nazývá tuto transformaci jako „třetí Španělsko“ (Diario Sur, Rosa Díez: „UPyD es un partido progresista, laico y liberal.“)

²⁷ V parlamentních volbách v listopadu 2011 získala již 4,7% a 7 mandátů a umístila se tedy na čtvrtém místě, dokonce před CiU.

Strany pravicového stranického spektra:

Lidová strana Andalusie (Partido popular - Andalucía)

Lidová strana je „následovníkem“ Lidové aliance (*Alianza popular*, AP). AP vznikla v roce 1976 jako společenství několika pravicových stran. Nevýhoda postavení AP v novém demokratizovaném systému tkvěla především v tom, že strana byla spojena s frankistickou minulostí. To se odrazilo v 70. a 80. letech na jejích volebních výsledcích. Ani vedení strany (v čele s Manuelem Fragou) neuchopilo její možnosti nejlepším způsobem. Byla tu snaha začlenit stranu mezi liberálně-konzervativní stranickou rodinu, ovšem její strategie vytváření širších koalic tomu neodpovídala, tím pádem byl omezen i její volebně-politický potenciál (Strmiska et. al. 2005: 361). Vyřešení těchto neshod nastalo až v roce 1989, kdy se AP transformovala v Lidovou stranu. Lidová strana se vyvinula v politickou stranu, která zahrnuje prvky křesťanskodemokratické, liberální a konzervativní. Ideologický koncept voličů vedl k výhře PP v roce 1996 a 2000 – voliči brali ohled na ekonomickou a politickou situaci v zemi a obrátili se na konzervativní politiku PP, ačkoliv občanům Španělska dělá velký problém přecházet od PP k PSOE a naopak (Montabes, Ortega 2011: 28). PP ztratila pozici vládní strany ve volbách 2004, především proto, že vláda PP byla kritizována za nedůvěryhodné zpracování informací teroristických útoků v Madridu 2004, které neustále připisovala teroristické organizaci ETA (Euskadi Ta Askatasuna), ačkoliv důkazy vedly k islamistům (Field 2009: 382).²⁸ Ovšem po dvou vládních garniturách PSOE se PP k moci dostala znovu roku 2011, tentokrát díky svému ekonomickému programu a se slibem vyřešení ekonomické krize a problémům s extrémně vysokou nezaměstnaností.

Stranická odnož Lidové strany v Andalusii byla založena v roce 1989. Tedy v podstatě se vznikem této jedné z největších politických stran ve Španělsku. Nyní je jejím předsedou v Andalusii Javier Arenas Bocanegra. PP je demokratická strana, která podporuje limitovanou regionální autonomii, ale přesto se profiluje jako strana, která na regionální úrovni zastává jednotu národního státu (Keating, Wilson 2009: 538). Lidová strana je již dlouholetým soupeřem PSOE na poli regionálního parlamentu v Andalusii. Je formována v podstatě jako jediná relevantní opoziční strana. Ačkoliv je PP velmi úspěšná ve volbách do regionálního parlamentu (získává necelých 50 mandátů v každých volbách), nikdy se nedostala do čela Rady guvernérů. Zdejší stranická politika se vyznačuje především názorem na slučitelnost politických rolí – Arenas se postavil proti novému zákonu v Andalusii, který

---

²⁸ V roce 2004 bylo přední místo v kampani věnováno válce v Iráku (Delgado, Nieto 2005: 1188).

zakazuje slučitelnost postu starosty s mandátem v regionálním parlamentu (Deník La Opinión de Málaga, Arenas reta la prohibición legal y coloca a cinco alcaldes).

4. Volby

Tato kapitola práce bude analýzou volebních výsledků, kterých dosáhly politické strany zmíněné ve třetí kapitole. Pomocí této analýzy kvantitativních dat sesbíraných především díky portálu *Información electoral de Ministerio del Interior de España* budeme schopni nalézt relevantní odpovědi na výzkumné otázky zmíněné v úvodu této práce. Analýza volebních výsledků bude vhodně doplněna odbornou literaturou.²⁹ Pro účely práce budou nyní využity dva prvky zpracování kvalitativních dat – index volební stability a index volební úspěšnosti.

Index volební stability zachycuje, jak si ten který politický subjekt vedl v porovnání s předešlými volbami stejného typu. Výpočet indexu volební stability se provádí:

$$IVS = v_t / v_{t-1},$$

kde v_t je zisk (v %) ve volbách t a v_{t-1} je volební zisk téže strany ve volbách t-1, tj. v předcházejících volbách do stejné instituce. Index volební stability bude sloužit ke zjištění volební stability stran v jednotlivých provinciích v rámci porovnání generálních a regionálních voleb na území regionu Andalusie.

Index úspěšnosti byl původně zamýšlen jako nástroj výzkumu druhořadých voleb, v naší práci jej modifikujeme a použijeme jej ke srovnání úspěšnosti politických stran v různých typech voleb. Index úspěšnosti se vypočítá:

$$IU = v_x / v_y,$$

přičemž v_x je podíl hlasů získaných v později konaných volbách a v_y je podíl hlasů získaných v dřívějších volbách.³⁰ V případě souběhu dvojích voleb různého řádu je podíl v_y hlasů z parlamentních voleb.

Oba indexy měří schopnost strany obhájit podíl hlasů získaných v minulých volbách, přičemž hodnoty vyšší než 1 znamenají, že strana v následujících volbách posílila, hodnoty nižší než 1 signalizují oslabení strany, výsledek rovný 1 znamená zisk stejného podílu hlasů. Rostoucí vzdálenost od IU (resp. IVS), tedy nabyté hodnoty 1 znamená, že ztráta či posílení strany byly výraznější. K přehlednosti nám posouží následující tabulka volebních výsledků ve víceúrovňovém spektru voleb konaných v letech 2008 – 2011.

---

²⁹ Analýza nebude obsahovat širší deskripci uvedených voleb vzhledem k omezenému rozsahu bakalářské práce. Nebude tedy zahrnovat ani volební programy ani podrobný popis marketingové strategie.

³⁰ Jedná se o modifikaci indexů pro tuto práci. Původní použití indexů viz Eibl et. al. 2009: 11.

Tabulka č. 2 : Zisky (v %) politických stran v Andalusii podle provincií, 2008-2011

	Provincie	Gen. 2008	Aut. 2008	EP 2009	Gen. 2011	Aut. 2012
PSOE	Almeria	41,23	38,23	40,6	29,88	35,26
	Cádiz	51,03	47,73	46,74	32,77	35,56
	Cordoba	50,71	46,44	47,4	36,35	38,90
	Granada	49,56	45,59	47,1	36,53	39,39
	Huelva	55,61	51,98	54,02	40,54	40,55
	Jaén	55,39	53,21	51,24	40,98	44,48
	Malaga	46,73	43,84	43,66	31,59	35,22
	Sevilla	58,06	54,33	52,62	41,72	43,13
PP	Almeria	50,73	50,05	51,23	57,6	51,35
	Cádiz	38,31	38,36	39,75	47,06	40,47
	Cordoba	37,73	38,07	39,37	44,61	39,72
	Granada	41,51	42,42	41,85	46,74	43,52
	Huelva	35,06	35,29	35,49	43,89	38,64
	Jaén	36,60	36,72	38,95	45,44	41,09
	Malaga	43,21	42,90	43,45	49,66	43,72
	Sevilla	31,53	31,72	33,61	38,68	35,17
IU	Almeria	2,72	3,89	2,73	5,26	7,08
	Cádiz	4,83	6,60	4,84	8,75	12,68
	Cordoba	7,05	9,47	6,82	9,83	13,33
	Granada	5,07	7,36	4,92	7,93	9,96
	Huelva	4,92	7,59	4,23	7,03	10,89
	Jaén	4,80	6,10	4,94	6,95	8,76
	Malaga	5,09	7,15	5,48	9,02	12,17
	Sevilla	5,40	7,33	5,73	8,63	12,16
PA (CA)	Almeria	0,54	1,04	0,45	0,85	0,81
	Cádiz	2,50	4,19	1,55	3,11	3,15
	Cordoba	1,65	3,16	1,14	2,23	2,87
	Granada	0,90	1,59	0,55	0,77	1,13
	Huelva	1,53	2,66	1,17	1,89	2,3
	Jaén	1,12	1,83	0,86	1,22	1,56
	Malaga	1,47	2,82	0,84	1,03	1,98
	Sevilla	1,69	3,21	1,23	2,2	2,87
UPyD	Almeria	0,56	0,38	1,68	3,91	3,78
	Cádiz	0,87	0,58	2,92	4,8	4,7
	Cordoba	0,58	0,36	1,93	3,84	2,65
	Granada	0,9	0,68	2,56	5,16	3,45
	Huelva	0,86	0,61	1,87	3,43	2,53
	Jaén	0,47	0,30	1,39	3,4	2,28
	Malaga	0,96	0,68	2,97	5,61	4,30
	Sevilla	1,25	0,85	3,24	5,52	3,73

Zdroj: Ministerio del interior (www.infoelectoral.mir.es)

Je také velmi důležité zmínit volební systémy, podle kterých proběhlo rozdělení mandátů v jednotlivých volbách. Volební systém do Andaluského parlamentu byl zmíněn výše, následně se tedy podíváme na volební systém do Poslanecké sněmovny (El Congreso) a na volební systém do Evropského parlamentu.

Španělský volební systém do Poslanecké sněmovny (*El Congreso*), je příkladem majorizovaného systému poměrného zastoupení. Tento systém, ačkoliv je poměrný, má za určité situace většinové účinky. Mandáty jsou rozdělovány v 52 volebních obvodech – 50 provincií a 2 autonomní města. K rozdělování mandátů slouží D'Hondtův dělitel. Existuje zde

princip přísně vázaných kandidátních listin³¹ a tříprocentní uzavírací klauzule. Volební systém osciluje podle velikosti volebního obvodu a obsazených mandátů. Je tedy logické, že volba v malých obvodech s nejmenším počtem zástupců se bude přirovnávat spíše k většinovému volebnímu systému, zatímco největší proporcionality je dosaženo ve velkých obvodech, nejčistšího poměrného systému dosahují města jako je Madrid a Barcelona. V autonomních městech Ceuta a Melilla ovšem platí volební systém prvního v cíli neboli *first past the post*.³² Celkově volební systém do Poslanecké sněmovny posiluje zisk vítězné strany, která mnohdy získá absolutní většinu. Podle autorů knihy Volební systémy, je tato absolutní většina uměle vytvořená. Stalo se tak v letech 1982, 1986, 1989 v případě PSOE a v případě PP v roce 2000. Ostatní vlády byly většinou také jednostranické, ale jako menšinové měly podporu v malých regionálních stranách. V 70. a 80. letech, kdy se systém teprve „zažíval“, vykazoval mimořádně vysokou míru disproportionality (Chytilek et. al. 2009: 187). Ve Španělsku považujeme za dvě nejdůležitější strany národní úrovně Lidovou stranu a Španělskou socialistickou dělnickou stranu.

Volební systém v evropských volbách je poměrný s přísně vázanými kandidátními listinami. Země je jedním volebním obvodem a není určena žádná uzavírací klauzule, což tyto volby odlišuje od voleb národních či autonomních. Volby do Evropského parlamentu jsou zastíněny volbami národními, jsou považovány za volby druhořadé. „Volby do Evropského parlamentu navíc vykazují mnohé interference s národními volbami, ať už to jsou volební výsledky, účast voličů či akcentovaná témata, která se ve většině případů týkají národních nikoliv evropských otázek. Jedním z důkazů vazeb mezi národními a evropskými volbami je také fakt, že volby do Evropského parlamentu jsou velkou částí voličů chápány jako možnost, jak signalizovat nespokojenost se stávající politickou reprezentací“ (Fiala, Pitrová 2009: 331).

---

³¹ Přísně vázanou kandidátní listinu nemůže volič žádným způsobem upravovat, nemůže ovlivnit pořadí kandidátů na kandidátní listině.

³² Volební systém první na pásce (*first past the post*), ve kterém volič může kandidovat pouze pro jednoho kandidáta a vítězem voleb je kandidát, který reprezentuje množství voličů. Jinými slovy kandidát, který získá největší počet hlasů.

4.1. Parlamentní volby 2008

Volby se odehrály 9. března roku 2008 a byly desátými volbami od demokratizace Španělska. Ve volbách se rozdělovalo 350 mandátů v Poslanecké sněmovně (*El Congreso*) a 208 mandátů v Senátu (*El Senado*). Souběžně s těmito volbami proběhly i autonomní volby v regionu Andalusie. Volby vyhrála PSOE, která získala 169 mandátů.³³ Druhá skončila PP se ziskem 154 mandátů. Dále se do Poslanecké sněmovny dostala CiU (10 mandátů), PNV (6 mandátů), ERC (3 mandáty), BNG (2 mandáty), CC (2 mandáty) a IU (2 mandáty), UPyD získává překvapivě 1 mandát³⁴, stejně tak po jednom mandátu obdržela strana NA-BAI. Díky ztrátě zisků se do parlamentu již nedostaly EA, CHA a NC. Voleb se zúčastnilo 73,8% oprávněných voličů.³⁵ Volební systém funguje čistým proporcčním způsobem pouze ve velkých městech, tudíž jsou malé regionální strany³⁶, jejichž voličská základna je rozprostřena nerovnoměrně ve všech provinciích, ve volbách znevýhodněny.

Tabulka č. 3: Výsledky generálních voleb ve Španělsku 2008

9. března, 2008 Výsledky generálních voleb - Španělsko			
Registrovaní voliči	35,073,179		
Voliči	25,900,442	73.8%	
Neplatných hlasů	165,576		
Platných hlasů	25,734,866		
Prázdné lístky	286,182		
Kandidátka	Hlasy	%	Křesla
Partido Socialista Obrero Español (PSOE)	11,289,335	43.9	169
Partido Popular (PP)	10,278,010	39.9	154
Convergència i Unió (CiU)	779,425	3.0	10
Euzko Alderdi Jeltzalea-Partido Nacionalista Vasco (EAJ-PNV)	306,128	1.2	6
Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)	298,139	1.2	3
Izquierda Unida (IU)	969,946	3.8	2
Bloque Nacionalista Galego (BNG)	212,543	0.8	2
Coalición Canaria - Partido Nacionalista Canario (CC-PNC)	174,629	0.7	2
Unión Progreso y Democracia (UPyD)	306,079	1.2	1
Nafarroa Bai (Na-Bai)	62,398	0.2	1
Coalición Andalucista (CA)	68,679	0.3	0
Eusko Alkartasuna (EA)	50,371	0.2	0

³³ PSOE za dobu své vlády 2004-2008 schválila svazky homosexuálů, stáhnutí vojsk z Iráku, zajistilo gendrovou rovnost, sociální legislativu, více pravomocí pro 6 ze 17 autonomií (i Andalusie) a pokračovala v tranzici státu ze 70. let.

³⁴ S ohledem na to, že strana vznikla 7 měsíců před volbami, je to dle názoru autorky velký úspěch.

³⁵ Přehled výsledků viz tabulka č. 3 a č. 4.

³⁶ Jako je PA.

Chunta Aragonesista (ChA)	38,202	0.1	0
Ostatní	614,800	2.4	0
Zdroj: Election resources			

Tabulka č. 4: Výsledky generálních voleb ve Španělsku – Andalusie

9. března 2008 Výsledky generálních voleb - Andalusie			
Registrovaní voliči	6,231,087		
Voliči	4,528,271	72.7%	
Neplatných hlasů	28,658	0.6%	
Platných hlasů	4,499,613	99.4%	
Prázdné lístky	47,920	1.1%	
Kandidátka	Hlasy	%	Křesla
Partido Socialista Obrero Español de Andalucía (PSOE-A)	2,178,296	48.4	56
Partido Popular (PP)	1,730,154	38.5	47
Izquierda Unida Los Verdes-Convocatoria por Andalucía (IULV-CA)	317,562	7.1	6
Coalición Andalucista (CA)	124,243	2.8	0
Unión Progreso y Democracia (UPyD)	27,712	0.6	0
Ostatní	73,726	1.6	0

Zdroj: Election resources

4.2. Autonomní volby 2008

9. března 2008 se v Andalusii konaly autonomní volby, které se odehrály ve stejnou dobu jako volby do národního parlamentu. K dispozici bylo 109 mandátů v Andaluském parlamentu. V těchto volbách zvítězila PSOE³⁷, dokonce absolutní většinou hlasů, získala tak 56 mandátů v regionálním parlamentu a mohla sestavit jednobarevnou vládu. Ale i Lidová strana zaznamenala nárůst, oproti předchozím volbám získala o deset mandátů navíc, tedy 47. IULV-CA získala 6 mandátů a určité překvapení byly volební výsledky pro PA, jež se tentokrát do parlamentu nedostala, se svými 2,78 % nezískala ani jeden mandát.

V tomto případě se autoři neshodují, zdali lze autonomní volby považovat za volby druhého nebo prvního řádu. Obecně jsou považovány za volby druhého řádu, ale v Andalusii, vzhledem k tomu, že jejich konání se doposud pojilo s jinými typy voleb, především s generálními či evropskými, byla účast a strategie voličů velmi podobná v obou typech

³⁷ PSOE těží z neukotvených preferencí nacionalistického tábora (Šabatka 2010: 49), v případě autonomních voleb 2008 se jí podařilo na svou stranu přetáhnout voliče PA.

voleb. Podle Michala Šabatky voliči nemusejí v případě voleb druhého řádu jen „trestat“, ale mohou i vytvářet naprosto odlišné politické vazby mající základ ve snaze využít svého „druhého hlasu“ (Šabatka 2010: 38). Ale zjistili jsme, že v Andalusii nejde o typ duálního hlasování voličů. Proto je zde možnost zařazení tohoto typu voleb k volbám prvního řádu. Těchto voleb se účastnilo 73,65 % oprávněných voličů.

Pokud se pozorně podíváme na tabulku č. 5, zjistíme, že PA a IULV-CA jsou úspěšnější ve volbách autonomních než v generálních. Jak již bylo zmíněno výše, index úspěšnosti nám ukazuje rozdíly v úspěšnosti stran v jednotlivých volbách. Zajímavé je, že PP si vedla mnohem lépe v autonomních než v regionálních volbách, vyjma Almería (0,99) a Malagy (0,99). Opakem je PSOE, kterou čekal v autonomních volbách horší výsledek ve volbách do národního parlamentu než na regionální úrovni v Andalusii. Index úspěšnosti setrval kolem hodnoty 0,9. Také pozice IULV-CA v autonomních volbách v Andalusie je silnější než na národní půdě. Největší úspěšnost měla v autonomních volbách v provincii Huelva, kde byl index úspěšnosti stanoven na 1,54, tedy mnohem vyšší úspěšnost strany v autonomních než v národních volbách.

Tabulka č. 5: Index úspěšnosti politických stran v autonomních a generálních volbách 2008

	PSOE	PP	IU/IULV-CA	PA	UPyD
Almería	0,93	0,99	1,43	1,93	0,68
Cádiz	0,94	1,00	1,37	1,68	0,67
Córdoba	0,92	1,01	1,34	1,92	0,62
Granada	0,92	1,02	1,45	1,77	0,76
Huelva	0,93	1,01	1,54	1,74	0,71
Jaén	0,96	1,00	1,27	1,63	0,64
Malaga	0,94	0,99	1,40	1,92	0,71
Sevilla	0,94	1,01	1,36	1,90	0,68

Zdroj: Ministerio del interior, vlastní výpočty

4.3. Volby do Evropského parlamentu 2009

Zatím poslední volby do Evropského parlamentu ve Španělsku vyhrála PP, která v té době působila v národním parlamentu jako opoziční strana. Na tomto případě se potvrzuje teorie druhořadých voleb od Reifa a Schmitta. Voliči v druhořadých volbách hlasují o

souhlasu či nesouhlasu s působením stávající vlády země.³⁸ Ve volební kampani převažovala národní témata nad evropskými (Belucci, Garzia, Rubal 2012: 26). Lidová strana vyhrála se ziskem 42%, zatímco vládní PSOE získala 38%. Dále mandáty získaly: Koalice pro Evropu (5,1%), Sjednocená levice (3,7%), Jednota, pokrok a demokracie (2,8%) a Evropa pro město-Zelení (2,5%). PA se voleb účastnila v Koalici pro Evropu společně s UM, CC, CiU, EAJ-PNV a BLOC.

Co se týče volební účasti – ve volbách do národního parlamentu byla volební účast roku 2008 73,8%³⁹, zatímco v evropských volbách pouze 44,9%. Tedy nižší volební účast než v předchozích volbách, což je opět jedno z kritérií, které zařazuje evropské volby ve Španělsku mezi druhořadé volby. V Andalusii byla volební účast 55,3%, tedy vyšší než byl celostátní průměr.⁴⁰

Podle teorie druhořadých voleb (respektive části této teorie volebního cyklu), se odehrávají evropské volby v období „lábánek“ vlády s voliči, jinými slovy odehrávají se těsně po určení vládní garnitury (například do jednoho roku), vládní strany neutrpí žádné nebo pouze minimální ztráty hlasů. Ale pokud se evropské volby odehrají v polovině vládního období, křivka popularity vlády u voličů výrazně klesá a opozice se mobilizuje do evropských voleb jako prvek přední kritiky vlády (Belucci, Garzia, Rubal 2012: 27). Pokud se podíváme na Tabulku č. 6, zjistíme, že PSOE se v indexu úspěšnosti nachází o jednu desetinu za PP, což potvrzuje předcházející teorii. Volby se odehrály po roce a tří měsících od voleb generálních 2008 a voliči již začali používat své hlasy ke kritice vlády. Ostatně i PA si oproti generálním volbám pohoršila. Zajímavým článkem voleb byla UPyD. Tato nově vzniklá strana neustále navyšuje své výsledky, převýšila oboje volby z roku 2008 (viz Tabulka č. 6 a č. 7), ve srovnání s rokem 2011 již se nárůst hlasů zpomalil (Tabulka č. 8). Dále jsme zaznamenali, že identifikace voličů v Andalusii se PSOE se neustále snižuje (viz Graf č. 1) a výsledek její prohry v generálních volbách 2011 byl předvídatelný.

---

³⁸ Podle modelu voleb druhého řádu: 1) vyskytuje se menší voličská účast ve volbách do evropského parlamentu než do parlamentu národního 2) voliči se přizpůsobují typu voleb: někteří chtějí potrestat vládní strany, a proto změni svoje hlasování oproti jiným volbám nebo si prostě vyberou stranu, která je jim více sympatická na místo strategického hlasování stranám, které mohou dosáhnout ve volbách úspěchu, 3) velké strany a strany, které jsou ve vládě, ztrácí hlasy na úkor opozičních a malých stran. Vládní strany tedy ztrácí nejméně, pokud se evropské volby odehrávají na začátku nebo na konci národního volebního cyklu a pokud jsou občané spokojeni s nastávající ekonomickou situací v zemi (Reif, Schmitt 1980: 3-44, Belucci, Garzia, Rubal 2012: 27-28)

³⁹ V evropských volbách 2004 se voličská účast snížila na 45,1% (v roce 1999 to bylo 64,3%). Tato nízká volební účast naznačuje větší zájem o témata národní než ty na evropské úrovni (Delgado, Nieto 2005: 1194)

⁴⁰ Srovnání volební účasti v jednotlivých evropských volbách ve Španělsku viz příloha č. 5 a č. 6.

Zajímavá byla negativní kampaň, která se zaměřovala na již zmíněná národní témata. PP obviňovala vládu ze zhoršení státní ekonomiky a nejvyšší nezaměstnanosti v EU. IU kritizovala PSOE a udržovala si pozici obrany – zestátnění průmyslu a dopravních komunikací. UPyD kritizovala nezaměstnanost a nacionální strany (především Katalánské a Baskické). Strany se mimo uvedené soustředily i na problémy s imigrací (Deník El Guíjarro Blanco, Campaña electoral contra la inmigración)

Tabulka č. 6: Index úspěšnosti politických stran ve volbách generálních 2008 a evropských 2009

	PSOE	PP	IU/IULV- CA	PA	UPyD
Almería	0,98	1,01	1,00	0,83	3,00
Cádiz	0,92	1,04	1,00	0,62	3,36
Córdoba	0,93	1,04	0,97	0,69	3,33
Granada	0,95	1,01	0,97	0,61	2,84
Huelva	0,97	1,01	0,86	0,76	2,17
Jaén	0,93	1,06	1,03	0,77	2,96
Malaga	0,93	1,01	1,08	0,57	3,09
Sevilla	0,91	1,07	1,06	0,73	2,59

Zdroj: Ministerio del interior, vlastní výpočty

Tabulka č. 7: Index úspěšnosti politických stran v autonomních volbách 2008 a evropských volbách 2009

	PSOE	PP	IU/IULV- CA	PA	UPyD
Almería	1,06	1,02	0,70	0,43	4,42
Cádiz	0,98	1,04	0,73	0,37	5,03
Córdoba	1,02	1,03	0,72	0,36	5,36
Granada	1,03	0,99	0,67	0,35	3,76
Huelva	1,04	1,01	0,56	0,44	3,07
Jaén	0,96	1,06	0,81	0,47	4,63
Malaga	1,00	1,01	0,77	0,30	4,37
Sevilla	0,97	1,06	0,78	0,38	3,81

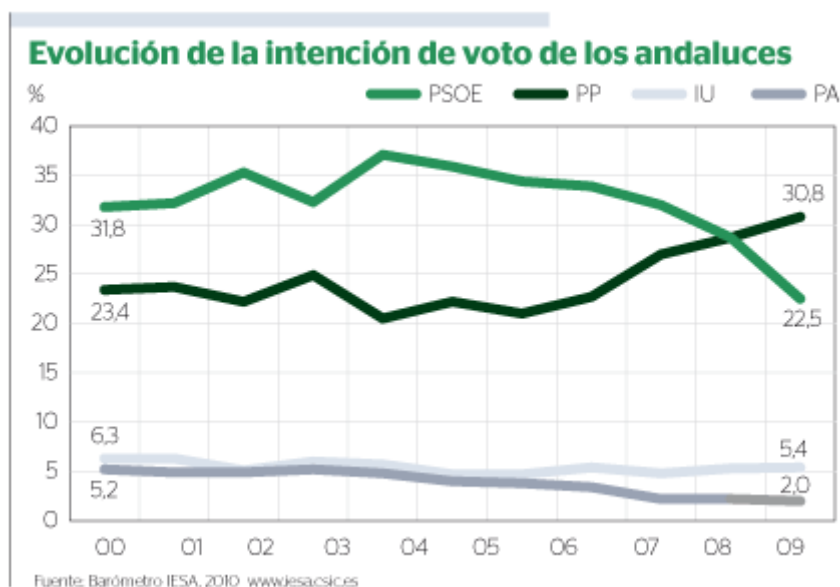
Zdroj: Ministerio del interior, vlastní výpočty

Tabulka č. 8: Index úspěšnosti politických stran v evropských volbách 2009 a generálních volbách 2011

	PSOE	PP	IU	PA	UPyD
Almería	0,74	1,12	1,93	1,89	2,33
Cádiz	0,70	1,18	1,81	2,01	1,64
Córdoba	0,77	1,13	1,44	1,96	1,99
Granada	0,78	1,12	1,61	1,40	2,02
Huelva	0,75	1,24	1,66	1,62	1,83
Jaén	0,80	1,17	1,41	1,42	2,45
Malaga	0,72	1,14	1,65	1,23	1,89
Sevilla	0,79	1,15	1,51	1,79	1,70

Zdroj: Ministerio del interior, vlastní výpočty

Graf č. 1: Vývoj záměrů hlasování obyvatel Andalusie dle jednotlivých stran (2000-2009)

4.4. Parlamentní volby 2011

Parlamentní volby 2011 se odehrály 20. listopadu 2011. Tyto volby se odehrály o čtyři měsíce dříve před oficiálním termínem voleb. Bylo tak stanoveno z rozhodnutí premiéra Zapatera. V ten stejný den se konaly i komunální volby. Byly to také první volby, v nichž se

aplikovala reforma ústavního zákona 5/1985 o volebním systému z ledna 2011. Díky němu musí strany bez zastoupení v národním parlamentu získat 0,1% podpisů k účasti ve volbách od oprávněných voličů v každém volebním okrsku, kde hodlají kandidovat. To způsobilo menší účast politických stran oproti roku 2008 (zúčastnilo se pouze 72 politických subjektů, tedy o 20 méně než v roce 2008).⁴¹ Vítězem voleb se stala PP, která získala o 32 mandátů více, než ve volbách 2008. PSOE obdržela zatím svůj nejslabší výsledek od demokratizace státu (Deník La Vanguardia, Rubalcaba asume la derrota y pide un congreso ordinario de PSOE, 20. 11. 2011). Další stranou, která si oproti předchozím volbám výrazně navýšila svůj zisk, byla IU. Za svých 6,92% hlasů obdržela 11 mandátů. UPyD získala opět více hlasů než v předchozích letech a stala se tak čtvrtou nejsilnější stranou v parlamentu. 4,69% hlasů jí zajistilo pět míst v poslanecké sněmovně. Také Konvergence a Jednota navýšila své mandáty z 6 na 16. Byla tak úspěšnější než Baskická národní strana, která oproti volbám 2008 jeden mandát ztratila. Co se týče dalších regionálních stran, své zastoupení získala ještě CC, BRG a ERC.⁴²

Pokud se podíváme na Tabulku č. 9, zjistíme, že volební stabilita dvou největších stran mezi lety 2008 a 2011 v generálních volbách se obrací v neprospěch PSOE, zatímco nejméně stabilní jsou volební výsledky UPyD. Vzhledem k tomu, že tato politická strana je nejmladší člen Poslanecké sněmovny, nemá s největší pravděpodobností ještě vytvořenou stabilní voličskou základnu a nespokojení voliči PP a PSOE v ní hledají alternativu. Pokud si všimneme volební stability PA, je zřejmé, že i tato strana má problémy. Ačkoliv jde o regionální stranu, která ale výrazně podporuje, oproti jiným regionálním stranám, státní jednotu, je možné že její voliči postupně mění hlasovací strategii a své hlasy přesouvají pomalu k PSOE, která se v Andalusii také začala prosazovat výrazněji v regionální politice a má větší možnosti uplatnit svůj program jak v regionálním, tak v národním parlamentu. Pro Andalusii je typická nízká fragmentace v hlasování.

---

⁴¹ Více viz deník Europa press, Casi 1 200 candidaturas concurren al Congreso y al Senado, 19. 11. 2011

⁴² Přehled výsledků viz Tabulka č. 11 a č. 12.

Tabulka č. 9: Volební stabilita politických stran v Andalusii mezi volbami do národního parlamentu 2008-2011

	PSOE	PP	IU	PA	UPyD
Almería	0,72	1,14	1,93	1,57	6,98
Cádiz	0,64	1,23	1,81	1,24	5,52
Córdoba	0,72	1,18	1,39	1,35	6,62
Granada	0,74	1,13	1,56	0,86	5,73
Huelva	0,73	1,25	1,43	1,24	3,99
Jaén	0,74	1,24	1,45	1,09	7,23
Malaga	0,68	1,15	1,77	0,70	5,84
Sevilla	0,72	1,23	1,60	1,30	4,42

Zdroj: Ministerio del interior, vlastní výpočty

Co se týče úspěšnosti stran při porovnání výsledků autonomních voleb 2008 a generálních voleb 2011, vyplynou nám následující fakta. UPyD skokově převýšila svými výsledky autonomní volby a navýšila mnohonásobně své zisky. Ty byly navýšeny až o 2 procentní body (viz Tabulka č. 2). Jak již bylo zmíněno výše, PSOE utrpěla ve volbách 2011 výrazné ztráty hlasů, největší byly zaznamenány v Cádizu (index úspěšnosti 0,68), za to nejmenší odliv voličů proběhl v Granadě (index úspěšnosti 0,80). PP zvládla přesvědčit voliče o nutnosti změny vlády z levicové na pravicovou. Proto je její index úspěšnosti oproti autonomním i generálním volbám z roku 2008 vyšší (1,1-1,2). Co se týče PA, ta úspěšnost s dalšími příchozími volbami ztrácí a dostává se do pozice strany bez politického potenciálu.

Tabulka č. 10: Index úspěšnosti politických stran ve volbách autonomních 2008 a generálních 2011

	PSOE	PP	IU/IULV- CA	PA	UPyD
Almería	0,78	1,15	1,35	0,81	10,28
Cádiz	0,68	1,22	1,32	0,74	8,27
Córdoba	0,78	1,17	1,03	0,70	10,66
Granada	0,80	1,10	1,07	0,48	7,58
Huelva	0,77	1,24	0,92	0,71	5,62
Jaén	0,77	1,23	1,13	0,66	11,33

Malaga	0,72	1,15	1,26	0,36	8,25
Sevilla	0,71	1,21	1,17	0,68	6,49

Zdroj: Ministerio del interior, vlastní výpočty

Tabulka č. 11: Volební výsledky generálních voleb ve Španělsku 2011

20. prosince, 2011 Výsledky generálních voleb - Španělsko			
Registrovaní voliči		35,779,491	
Voliči		24,666,392	68.9%
Neplatné hlasy		317,555	
Platné hlasy		24,348,837	
Prázdné lístky		333,461	
	Kandidátka	Hlasy	% Křesla
	Partido Popular (PP)	10,866,566	44.6 186
	Partido Socialista Obrero Español (PSOE)	7,003,511	28.8 110
	Convergència i Unió (CiU)	1,015,691	4.2 16
	La Izquierda Plural (IU-LV)	1,685,991	6.9 11
	Amaiur (AMAIUR)	334,498	1.4 7
	Unión Progreso y Democracia (UPyD)	1,143,225	4.7 5
	Euzko Alderdi Jeltzalea-Partido Nacionalista Vasco (EAJ-PNV)	324,317	1.3 5
	Esquerra Republicana de Catalunya (ERC/ESQUERRA)	256,985	1.1 3
	Bloque Nacionalista Galego (BNG)	184,037	0.8 2
	Coalición Canaria - Nueva Canarias (CC-NC-PNC)	143,881	0.6 2
	Bloc-Iniciativa-Verds-Equo-Coalició Compromís (COMPROMÍS-Q)	125,306	0.5 1
	Foro de Ciudadanos (FAC)	99,473	0.4 1
	Geroa Bai (GBAI)	42,415	0.2 1
	Equo (EQUO)	216,748	0.9 0
	Partido Animalista Contra el Maltrato Animal (PACMA)	102,144	0.4 0
	Escaños en Blanco (Eb)	97,673	0.4 0
	Partido Andalucista (PA)	76,999	0.3 0
	Plataforma per Catalunya (PxC)	59,949	0.2 0
	Partido Regionalista de Cantabria (PRC)	44,010	0.2 0
	Ostatní	191,957	0.8 0

Zdroj: Election resources

Tabulka č. 12: Generální volby ve Španělsku 2011 – Andalusie

20. listopadu, 2011 Výsledky generálních voleb - Andalusie		
Registrovaných voličů		6,390,138
Voličů	4,403,048	68.9%
Neplatné hlasy	45,305	
Platné hlasy	4,357,743	

Prázdné lístky	53,267		
Kandidátka	Hlasy	%	Křesla
Partido Popular (PP)	1,985,612	45.6	33
Partido Socialista Obrero Español (PSOE)	1,594,893	36.6	25
La Izquierda Plural (IULV-CA)	360,212	8.3	2
Unión Progreso y Democracia (UPyD)	207,923	4.8	0
Partido Andalucista (PA)	76,999	1.8	0

Zdroj: Election resources

4.5. Autonomní volby 2012

Autonomní volby roku 2012 připadly na 25. března. Těmto autonomním volbám předcházelo vítězství PP v generálních i komunálních volbách roku 2011. Z tohoto důvodu bylo velice pravděpodobně, že si svou pozici vítěze upevní i v autonomních volbách v Andalusii, ačkoliv zde tato situace nikdy předtím nenastala.⁴³ Opět se rozdělovalo 109 mandátů Andaluského parlamentu. PP obdržela 40,66 % hlasů a 50 mandátů, PSOE za získaných 39,52 % hlasů obdržela 47 křesel v autonomním parlamentu a IULV-CA 12 křesel (11,34 % hlasů), čímž si polepšila oproti minulým autonomním volbám.⁴⁴ PA získala pouze 2,5 % a UPyD 3,35 % hlasů. Tedy ani PA ani UPyD nezískala v Andaluském parlamentu své zastoupení. Vzhledem k tomu, že volby neprobíhaly výjimečně ve spojení s jiným typem voleb, byla voličská účast nižší než v autonomních volbách 2008. Pouze 62,63 % oprávněných voličů se zúčastnilo těchto voleb.

Co se týče rozdílné úspěšnosti vybraných politických stran oproti předchozím generálním volbám roku 2011, je nutné zmínit úspěch IULV-CA v autonomních volbách oproti celonárodní IU.⁴⁵ Především v provincii Huelva strana zaznamenala mnohem vyšší úspěšnost u voličů v regionálním hlasování (index 1,55). Zatímco IULV-CA přímo úměrně dosahuje vyšší úspěšnosti v autonomních volbách 2012, Strana Andalusie zaznamenala zvýšenou úspěšnost v provincii Almería (viz srovnání tabulek č. 10. a 12.). V provincii Almería byl index 0,96. Jelikož PA působí jako regionální strana, je tato snížená úspěšnost

⁴³ Lidová strana se od roku 1981 nikdy nestala vítězem autonomních voleb v Andalusii.

⁴⁴ V průběhu psaní této práce ještě nebyla sestavena Rada guvernérů. Vzhledem k tomu, že PP nezískala v parlamentu většinu, můžeme předpokládat, že vláda bude koalici PSOE a IULV-CA, vzhledem k jejich ideologické spojitosti.

⁴⁵ Viz tabulka č. 13.

poněkud zvláštní, ale ne nevysvětlitelná. Důvodem jejího neúspěchu v Almerii byla totiž účast konkurenční, ještě menší, regionální strany – Strany Almerie (PAL). Vzhledem k její neúčasti ve volbách 2012, ztratila PA v Almerii hlavního konkurenta a proto je index úspěšnosti nyní vyšší. I v ostatních provinciích byl zaznamenán nárůst zisků oproti výsledkům na národní úrovni. Také PP ztratila hlasy svých voličů ve volbách v Andalusii. Její vítězství bylo *de facto* ve volbách 2012 velmi těsné. Opoziční PSOE zase v Andalusii nahnala ztracené hlasy v národních volbách, a je tedy možné, že bude schopná sestavit s pomocí IULV-CA koaliční většinovou vládu.

Tabulka č. 13: Index úspěšnosti politických stran ve volbách generálních 2011 a autonomních 2012

	PSOE	PP	IU/IULV-CA	PA	UPyD
Almería	1,18	0,89	1,35	0,96	0,97
Cádiz	1,09	0,86	1,45	1,01	0,98
Córdoba	1,07	0,89	1,36	1,29	0,69
Granada	1,08	0,93	1,26	1,47	0,67
Huelva	1,00	0,88	1,55	1,22	0,74
Jaén	1,09	0,90	1,26	1,28	0,67
Malaga	1,11	0,88	1,35	1,92	0,77
Sevilla	1,03	0,91	1,41	1,30	0,68

Zdroj: Ministerio del interior, vlastní výpočty

Pokud se podíváme na tabulku číslo 14, všimneme si, že volební stabilita všech politických subjektů je vcelku vyrovnaná. Až na pozici UPyD, která se opět nachází ve velmi vysokých hodnotách. Tyto výkyvy stability strany jsou způsobeny tím, že strana má silné postavení na národní úrovni, které si vydobyla v národních volbách 2011, ale již tento zisk nedokázala proměnit v tak specifických regionálních podmínkách, jako jsou ty andaluské.

Tabulka č. 14: Volební stabilita politických stran v Andalusii mezi volbami do autonomního parlamentu 2008-2012

	PSOE	PP	IU/IULV-CA	PA	UPyD
Almería	0,91	1,03	1,82	0,78	9,95

Cádiz	0,75	1,06	1,92	0,75	8,10
Córdoba	0,84	1,04	1,41	0,91	7,36
Granada	0,86	1,03	1,35	0,71	5,07
Huelva	0,78	1,09	1,43	0,86	4,15
Jaén	0,84	1,12	1,44	0,85	7,60
Malaga	0,80	1,02	1,70	0,70	6,32
Sevilla	0,79	1,11	1,66	0,89	4,39

Zdroj: Ministerio del interior, vlastní výpočty

5. Závěr

Autonomie ve Španělsku mají výraznou politickou roli na celostátní úrovni. Ačkoli vytvoření státu autonomií (*El Estado de las Autonomías*) nepotvrdilo obavy, že se vytvoří dvacítká stranických systémů zcela odlišných nebo nespolupracujících, byl vytvořen systém několika regionů specifických svou odlišností, mezi něž patří i Andalusie. Andaluský regionalismus možná překvapil, ale nadále hraje důležitou roli v této soustavě. A jak již napsal Hueglin, existovaly i další faktory, díky nimž mohli Andalusané tvořit/hrát klíčovou roli v další transformaci Španělska: jejich populace se rovnala součtu Basků a Katalánců a ekonomicky to byl nejdynamičtější region (oblast), tradiční průmysl v Baskicku a Katalánsku totiž klesal (Hueglin 1986: 443).

Strana Andalusie jako regionální strana není vždy optimálně uzpůsobena pro diferencované souběžné role v různých rovinách institucionální politiky a tato nepřilíživá adaptace pro výše zmíněné role může (již se tak i stalo) přivodit oslabení či změnu jejich regionálních rysů a identity, popřípadě ztrátu politického potenciálů. Úspěch PA plynul právě z toho, že se nejedná o radikální stranu, ale o levo-středou stranu, která nevyžaduje radikální reformy, natož nezávislost regionu Andalusie. Strana ví, že by pro tento krok nenašla ve voličích oporu. Jelikož se PA účastní více volebních úrovní, ale v podstatě je malou regionální stranou s nejasnou relevancí a se zisky, které se pohybují pouze kolem 1-3 procent, je její politická budoucnost nejasná. V průběhu psaní této práce se odehrály 25. března 2012 volby do autonomního parlamentu Andalusie, ve kterých PA získala 2,5 % hlasů a verifikovala tak naši hypotézu. PA je ve volbách zastíněna odnožemi větších politických stran, ať již se jedná o regionální pobočky PSOE, PP anebo IU. Strana Andalusie ztrácí svůj politický potenciál účastí všech typů voleb probíhajících ve Španělsku. PA je tedy právem považována za jakousi „měkkou“ variantu regionalismu v Andalusii bez širšího zastoupení a

výraznějšího úspěchu. Podle Strmisky by se mohla PA stát jedním z pólů andaluské politiky (a změnit tak mechanismus tohoto stranického systému, s valorizací jeho regionální dimenze), pouze tehdy, pokud by správně dokázala zúročit makroregionální rámec Andalusie a prosadit se na úkor obou nebo alespoň jedné z hlavních politických stran (socialistické a lidové) [Strmiska 1998: 88]. Ztrátu svých voličů si paradoxně strana zapříčinila koalicí PA-PSOE. Tímto způsobem vlády se integrovaly zájmy regionu i do odnože celostátní strany, byla tak tedy oslabena konfliktní linie centrum versus periferie a tím pádem i proměna (pokles) volebních výsledků regionální strany. V Andalusii spolu soupeří PP a PSOE, relevantní jsou tu už jen čtyři politické síly – PP, PSOE, IU a UPyD, z nichž poslední politická strana má výrazný nárůst volebních zisků. PA ztrácí potenciál i voličskou základnu.

6. Použitá literatura a zdroje

6.1. Knihy

- 1) Alba, Carlos; Navarro, Carmen. 2003. *Twenty-five years of democratic local government in Spain* In Kersting, Norbert; Vetter, Angelika. 2003. *Reforming local government in Europe. Closing Gap between Democracy and Efficiency*. Opladen: Leske&Budrich
- 2) Čepová, Alena. *Decentralizace národních států v západní Evropě* In Fiala, Vlastimil; Říchová, Blanka. 2002. *Úloha politických aktérů v procesu decentralizace*. Olomouc - Praha: Moneta – FM
- 3) Čepová, Alena. *Španělsko: stát autonomií* In Fiala, Vlastimil; Říchová, Blanka. 2002. *Úloha politických aktérů v procesu decentralizace*. Olomouc - Praha: Moneta – FM
- 4) Eibl, Otto; Havlík, Vlastimil; Kylvoušek, Jakub; Pink, Michal. 2009. *Krajské volby 2008*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury
- 5) Fungačová, Hana. *Španělsko* In Polinec, Martin; Švec, Kamil. 2007. *Evropská lokální politika*. Praha: Univerzita Karlova
- 6) Chytilík, Roman; Šedo, Jakub; Lebeda, Tomáš; Čaloud, Dalibor. 2009. *Volební systémy*. Praha: Portál
- 7) Kunc, Jiří. 2000. *Stranické systémy v re/konstrukci – Belgie, Itálie, Španělsko, Československo, Česká republika*. Praha: Slon
- 8) Strniska, Maxmilián...(et. al.). 2005. *Politické strany moderní Evropy*. Praha: Portál s.r.o.

- 9) Strmiska, Maxmilián. 1998. *Regionální strany a stranické systémy: Španělsko, Itálie, Velká Británie a Severní Irsko*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury
- 10) Fiala, Petr; Pitrová, Markéta. 2009. *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury

6.2. Odborné články

- 11) Alonso, Sonia. 2008. *La duración en el poder y el rendimiento electoral de los partidos nacionalistas gobernantes: ¿la ventaja competitiva del nacionalismo?*. Revista Española de Investigaciones Sociológicas, vol. 121
- 12) Artés, Joaquín; Viñuela, Enrique García. 2009. *Una estimación del voto estratégico de Izquierda Unida al Partido Socialista en las elecciones generales del periodo 2000-2008*. Vol. 128, 2009. Revista Española de Investigaciones Sociológicas.
- 13) Belucci, Paolo; Garzia, Diego; Rubal, Martiño. 2012. *¿Importa Europa en las elecciones europeas? Un modelo explicativo de las elecciones del 2009 al Parlamento Europeo*. Revista Española de Investigaciones Sociológicas, vol. 137
- 14) Cabeza, Laura; Fortes, Braulio Gómez. 2010. *Referéndums sin ciudadanos. El caso del referendo para la reforma del Estatuto de Autonomía andaluz*. Revista Española de Investigaciones Sociológicas, vol. 130
- 15) Cerezo, José; Villodres, Carmen. 2009. *Las elecciones al parlamento europeo en Andalucía*. Anuario Andaluz
- 16) Council of Europe. 1998. *Regionalisation and it's effects on local self-government: report: Local and regional authorities in Europe*, vol. 64. Strasbourg: Cedex
- 17) Council of Europe. 1999. *Electoral System and Voting Procedures at Local Level: Local and regional authorities in Europe*, vol. 68. Strasbourg: Cedex
- 18) Delgado, Irene; Nieto, Lopez Lourdes. 2005. *Spain*. European Journal of Political Research, vol. 44
- 19) Field, N. Bonnie. 2009. *A 'Second Transition' in Spain? Policy, Institutions and interparty Politics under Zapatero (2004-8)*. South European Society and Politics, vol. 14, no. 4
- 20) Hueglin, O. Thomas. 1986. *Regionalism in Western Europe: Conceptual Problems of a New Political Perspective*. Comparative politics, vol. 18, no. 4
- 21) Keating, Michael; Wilson, Alex. 2009. *Renegotiating the State of Autonomies: Statue Reform and Multi-level Politics in Spain*. West European Politics, vol. 32, no. 3

- 22) Kouřil, Jan. 2009. *Regionální volební systém Španělského království*. [online]. [cit. 18. 5. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.e-polis.cz/komparace/346-regionalni-volebni-system-spanelskeho-kralovstvi.html>>
- 23) Kouřil, Jan; Pink, Michal. 2009. *Voličská základna španělských politických stran v parlamentních a regionálních volbách*. [online]. [cit. 18.4.2012]. Dostupné z URL <<http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=385>>
- 24) Llera Ramo, F. J. 1998. *Los rendimientos de los sistemas electorales de las Comunidades Autónomas: El predominio del bipartidismo imperfecto*. Revista española de investigaciones sociológicas, vol. 21, no 82
- 25) Llera, Franciso José. 2009. *Spain: Identity Boundaries and Political Reconstruction*. Nationalism and Ethnic Politics, vol. 15
- 26) Llera, José Francisco; Montero, José Ramón; Pallarés, Francesc. 1997. *Non State-wide Parties in Spain: An Attitudinal Study of Nationalism and Regionalism*. Publius: The Journal of Federalism, vol. 27, no. 4
- 27) Montabes Pereira, Juan. 2006. *Continuidades y campos en los estereotipos andaluces en los inicios del siglo XXI*. Proyecto de investigación: Centro de estudios Andaluces.
- 28) Montabes, Juan; Ortega, Carmen. 2011. *Identificación partidista y voto: las elecciones autonómicas en Andalucía (2004-2008)*. Revista Española de Investigaciones Sociológicas, vol. 134
- 29) Reif, Karl Heinz; Schmitt, Hermann. 1980. *Nine Second-Order National Elections – A Conceptual Framework for the Analysis of European Elections Results*. European journal of political science research, vol. 8
- 30) Šabatka, Michal. 2010. *Španělský regionalismus, volební arény a umírňující se konflikt*. Acta politologica, vol. 2, no. 1
- 31) Teperoglou, Eftichia. 2010. *A Chance to Blame the Government? The 2009 European Election in Southern Europe*. South European Society and Politics, vol. 15, no. 2

6.3. Datové a internetové zdroje

- 32) Boletín oficial del Estado. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/doc.php?coleccion=indilex&id=2007/05580&txtlen=1000
- 33) Continuidades y campos en los estereotipos andaluces en los inicios del siglo XXI. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <http://centrodeestudiosandaluces.es/biblio/imagendoc/00007501_00008000/00007697/00007697_090h0101.PDF>

- 34) Deník ABC, Vargas Llosa Volvem a apoyar a UPyD en la campaña para el 22-N. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.abc.es/20110509/espana/abci-vargas-llosa-upyd-201105091756.html>>
- 35) Deník Europa Press. , Casi 1 200 candidaturas concurren al Congreso y al Senado [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.europapress.es>>
- 36) Deník El Guijarro Blanco, Campaña electoral contra la inmigración. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.europapress.es/nacional/noticia-casi-1200-candidaturas-concurren-congreso-senado-20111119101453.html>>
- 37) Deník La Opinión de Málaga, Arenas reta la prohibición legal y coloca a cinco alcaldes [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.laopiniondemalaga.es/andalucia/2012/01/17/arenas-reta-prohibicion-legal-coloca-cinco-alcaldes/477646.html>>
- 38) Deník La Vanguardia, Rubalcaba asume la derrota y pide el congreso ordinario del PSOE, 20. 11. 2011 [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.lavanguardia.com/politica/20111120/54238368737/rubalcaba-asume-la-derrota-y-desea-suerte-a-rajoy.html>>
- 39) Deník Sur, Rosa Díez: „UpyD es un partido progresista, laico y liberal.“ [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.diariosur.es/20071130/ceuta/rosa-diez-upyd-partido-20071130.html>>
- 40) Election resources. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.electionresources.org>>
- 41) Estatuto de autonomía de Andalucía. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <http://www.parlamentodeandalucia.es/opencms/export/portal-web-parlamento/contenidos/pdf/PublicacionesNOoficiales/TextosLegislativos/ESTATUTO_AUTONOMIA_2007.pdf>
- 42) Estatuto de Aragón. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.estatutodearagon.es/>>
- 43) Estatuto de autonomía de las Illes Balears. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.gencat.cat/generalitat/cas/estatut/index.htm>>
- 44) Estatuto de autonomía de Cataluña. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/lo2-1983.html>
- 45) IU Andalucía. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.iuandalucia.org/>>

- 46) IU Andalucía, La organización. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://iuandalucia.org/laorganizacion>>).
- 47) Ley orgánica 2/2007, de 19 de marzo, de reforma del estatuto de autonomía para Andalucía. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <http://www.parlamentodeandalucia.es/opencms/export/portal-web-parlamento/contenidos/pdf/PublicacionesNOoficiales/TextosLegislativos/ESTATUTO_AUTONOMIA_2007.pdf>
- 48) Ministerio del Interior. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.infoelectoral.mir.es>>
- 49) Partido Andalucista. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.partidoandalucista.org/>>
- 50) Partido Andaluz – Historia. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.partidoandalucista.org/index.php/presentacion/historia>>
- 51) Parlamento Andaluz. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.parlamentodeandalucia.es/opencms/export/portal-web-parlamento/elparlamento/historia/blasinfantepadredeandalucia.htm>>
- 52) Parlamento Andaluz, Blas Infante. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.parlamentodeandalucia.es/opencms/export/portal-web-parlamento/elparlamento/historia/blasinfantepadredeandalucia.htm>>
- 53) PSOE Andalucía. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.psoeandalucia.com/cms/historia/>>
- 54) Španělská ústava. [online]. [cit. 18. 4. 2012]. Dostupné z URL <<http://www.boe.es/aeboe/consultas/enlaces/documentos/ConstitucionCASTELLANO.pdf>>

7. Seznam zkratek

BLOC	<i>Bloc nacionalista Valencià</i> (Nacionalistický blok Valencie)
BNG	<i>Bloque nacionalista Gallego</i> (Nacionalistický blok Galicie)
CA – PA	<i>Coalición Andalucista – Poder Andaluz</i> (Andalusistická koalice – Andaluská moc)
CC	<i>Coalición Canaria</i> (Kanárská koalice)
CiU	<i>Convergència i Unió</i> (Konvergence a Jednota)
CHA	<i>Chunta Aragonesista</i> (Aragonská unie)

CUT-BAI	<i>el Colectivo Andaluz de Trabajadores - Bloque Andaluz de Izquierda</i> (Kolektiv andaluských pracujících – Blok andaluské levice)
EA	<i>Eusko Alkartasuna</i> (Baskická solidarita)
ERC	<i>Esquerra republicana de Catalunya</i> (Katalánská republikánská levice)
FSA-PSOE	<i>Federación socialista Andaluza – Partido socialista obrero español</i> (Socialistická federace Andalusie – Španělská socialistická dělnická strana)
IU	<i>Izquierda unida</i> (Sjednocená levice)
IULV-CA	<i>Izquierda unida, Los Verdes – Convocatoria por Andalucía alternativa</i> (Sjednocená levice, Zelení – Výzva za alternativní Andalusii)
ISI	<i>Iniciativa Socialista de Izquierda</i> (Socialistická iniciativa levice)
NA-BAI	<i>Nafarroa Bai</i> (Ano Navaře!)
NC	<i>Nuevo Canarias</i> (Nové Kanárské ostrovy)
PA	<i>Partido Andaluz</i> (Strana Andalusie)
PAL	<i>Partido de Almería</i> (Strana Almería)
PCA	<i>Partido Comunista de Andalucía</i> (Komunistická strana Andalusie)
PCE	<i>Partido Comunista Español</i> (Komunistická strana Španělska)
PNV	<i>Partido Nacionalista Vasco</i> (Baskická nacionalistická strana)
PP	<i>Partido Popular</i> (Lidová strana)
PRDF	<i>Partido Republicano Democrático Federal</i> (Demokratická republikánská federální strana)
PSA	<i>Partido socialista de Andalucía</i> (Socialistická strana Andalusie)
PSA – PA	<i>Partido socialista de Andalucía – Poder Andaluz</i> (Socialistická strana Andalusie – Moc Andalusie)
PSOE	<i>Partido Socialista Obrero Español</i> (Španělská socialistická dělnická strana)
UJCE-A	<i>la Unión de Juventudes Comunistas de Andalucía</i> (Svaz komunistické mládeže Andalusie)
UM	<i>Unió Mallorquina</i> (Mallorská jednota)
UPyD	<i>Unión, Progreso y Democracia</i> (Jednota, pokrok a demokracie)

8. Přílohy

Příloha č. 1.: Oficiální vlajka regionu Andalusie

Zdroj: www.banderas.pro

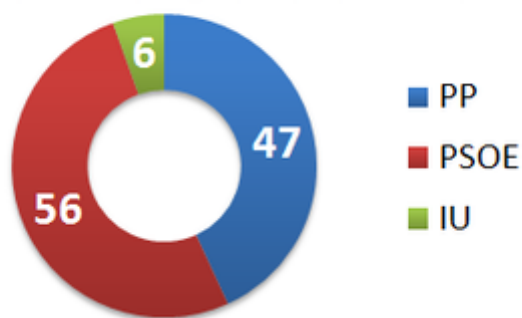
Příloha č. 2.: Volební výsledky regionálních voleb 2008 (parlamentní strany)

Provincie	PSOE			PP			IULV-CA			Hlasů celkem
	Hlasy	%	Mandáty	Hlasy	%	Mandáty	Hlasy	%	Mandáty	
 Almería	121.262	38,23	5	158.777	50,05	7	12.329	3,89	0	319.137
 Cádiz	304.507	47,73	8	244.750	38,36	6	42.115	6,60	1	641.959
 Córdoba	222.730	46,44	6	182.575	38,07	5	45.405	9,47	1	482.819
 Granada	236.602	45,59	6	220.178	42,42	6	38.198	7,36	1	522.520
 Huelva	138.737	51,98	6	94.189	35,29	4	20.258	7,59	1	268.880
 Jaén	218.551	53,21	7	150.814	36,72	5	25.050	6,10	0	413.879
 Málaga	323.520	42,90	7	330.599	43,84	8	53.944	7,15	1	758.990
 Sevilla	582.419	54,33	11	340.082	31,72	6	78.610	7,33	1	1.077.825
Total	2.148.328	48,19	56	1.721.964	38,63	47	315.909	7,09	6	4.486.009

Zdroj: http://es.wikipedia.org/wiki/Parlamento_de_Andaluc%C3%ADa#cite_note-1 (ověřeno podle www.infoelectoral.mir.es)

Příloha č. 3.: Rozdělení mandátů v parlamentu po volbách 2008

Parlamento de Andalucía
Composición por grupos y diputados (2008)

Zdroj: http://es.wikipedia.org/wiki/Parlamento_de_Andaluc%C3%ADa#cite_note-1 (ověřeno podle www.infoelectoral.mir.es)

Příloha č. 4: Národní volby ve Španělsku: 1977-2004 (v %, v závorce mandáty)

Rok	PSOE/PSP	AP/PP	UCD/CDS	PCE/IU	Nacionalisté	Ostatní	Účast
1977	33,8 (124)	8,2 (16)	34,4 (166)	9,3 (19)	7 (24)	6,9 (1)	78,8
1979	30,4 (121)	6,1 (10)	34,8 (168)	10,8 (23)	9,1 (27)	8,5 (1)	68,0
1982	48,1 (202)	26,4 (107)	9,7 (13)	4,0 (4)	8,4 (24)	3,1 (0)	80,0
1986	44,1 (184)	26,0 (105)	9,2 (19)	4,6 (7)	10,5 (35)	4,9 (0)	70,5
1989	39,6 (175)	25,8 (107)	7,9 (14)	9,1 (17)	11,5 (37)	5,4 (0)	69,7
1993	38,8 (159)	34,8 (141)	1,8 (0)	9,6 (18)	11,2 (32)	3,0 (0)	76,4
1996	37,6 (141)	38,8 (156)	-	10,5 (21)	10,5 (32)	1,7 (0)	77,4
2000	34,2 (125)	44,5 (183)	-	5,4 (9)	10,6 (33)	3,5 (0)	68,7
2004	42,6 (164)	37,7 (148)	-	5,1 (5)	10,1 (33)	2,1 (0)	75,7

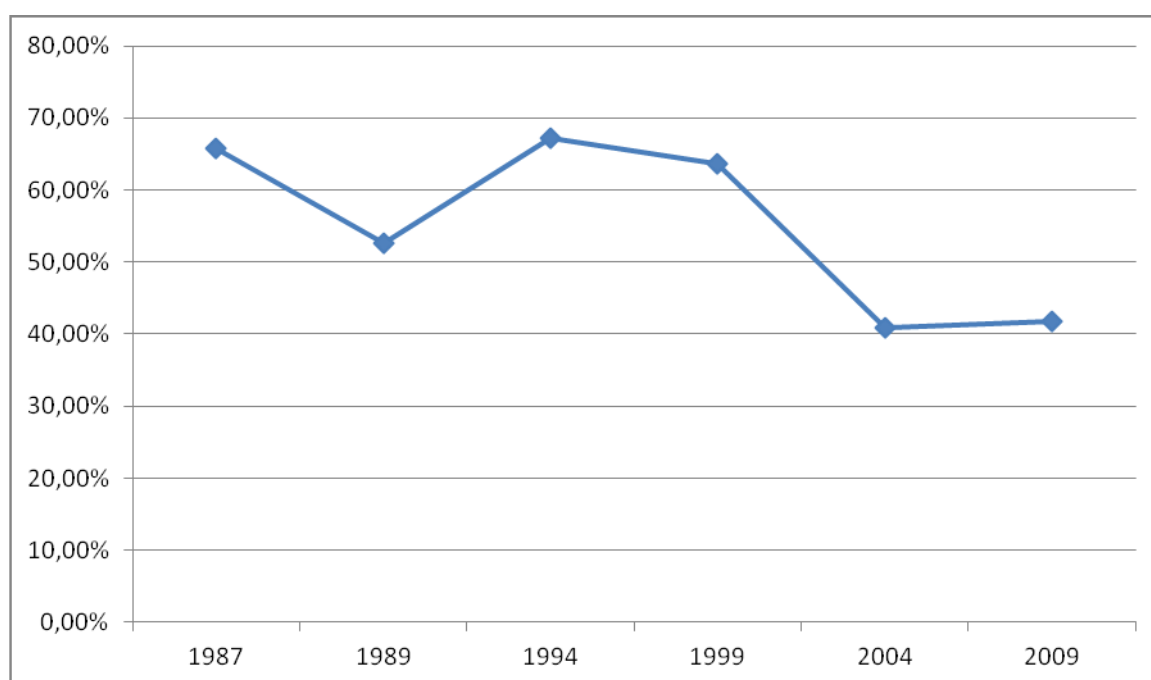
Zdroj: Ministerstvo vnitra

Příloha č. 5: Hlasy (v %) pro politické strany v Andalusii (evropské volby):

	1987	1989	1994	1999	2004	2009
PSOE	48,27	50,26	41,07	42,29	54,38	48,16
PP	21,28	16,09	34,84	36,00	36,12	39,65
IU	10,81	9,05	17,05	10,70	5,05	5,21
PA	5,6	10,44	3,78	6,64	2,57	1,38
UPyD	-	-	-	-	-	2,54
Ostatní	6,82	10,10	3,26	4,37	1,88	3,06

Zdroj: Cerezo, Villodres 2009: 220

Příloha č. 6: Vývoj voličské účasti v evropských volbách ve Španělsku

Zdroj: Cerezo, Villodres 2009: 218